

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΚΑΤΑΒΛΕΤΟΥ
ΑΥΣΤΡΩΝ ΑΡΙΘ.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΟΡΘΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

Ἀριθ. 721 — Λεπτά εἴκοσι πέντε.

ἜΤΟΣ ΙΔ΄.

ἘΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΠ΄.

Ἐυδομένη ἑβδομάς: Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σφ. 30. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦσι ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἰσάως, ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσια. — Γραφεῖον Διευθ. Ἰδ. ἠμερῶν-ἑξαήμερου 12.

22 Ὀκτωβρίου 1880.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ Θ΄.
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ ΟΙΚΙΑΝ ΤΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

Ἡ ὁδὸς Φωσκόλου — ὡς ἐπωνομάσθη ἀρτίως μία τῶν κεντρικῶν τῆς πόλεως ὁδῶν, — δύναται νὰ ἐπιδείξη πολλὰς μεγαλοπρεπείας καὶ ὑψοφόρους οἰκοδομὰς· ἀλλ' ἐκείνη, ἣτις μόνη ἐξ ὅλων τὴν περιβάλλει δι' ἀπαρμιλλοῦ αἰγλήσ, εἶνε ἡ μικρὰ οἰκία, ἐν ἣ ἑγεννήθη ὁ μέγας ποιητής. Χαμηλὴ, μονόστροφος, μὲ δύο μόνον παράθυρα, σμικρυνομένη περισσότερον μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν αὐτῆς γειτόνων, κρύπτεται ὑπὸ χονδροειδῆ ἐπιχρῆσματα τὴν ἀνομοίωσιν καὶ πεπαλαιωμένην αὐτῆς ὄψιν. Εἶνε ὁ κλῆρος τῆς μεγαλοφυΐας· ταπεινὴ ἢ κοιτὶς ἀλλὰ περίλαμπρος ὁ τάφος. Ἡ χλιδὴ τῶν μεγάρων ἀναπτύσσει ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐντὸς ἐκνευρισμένων σωμάτων ψυχὰς ἀκηδέεις ἐν ᾧ τούναντιον τῶν καλυβῶν ἢ σκληραγωγία ἀποκοσμητικῶς εἰς ἀδάμαντας τοὺς χαρακτῆρας, καὶ μετὰ τῶν σωμάτων ἰσχυροποιεῖ τὰς διανοίας. Καὶ εἶνε σχεδὸν καλύβη ὁ οἰκίσκος ἐν ᾧ ἑγεννήθη καὶ διήλθε τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν ὁ Οὐγὸς Φώσκολος· ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνου τοῦ γεγονότος ἀπέκτισεν ἀθάνατον δόξαν, ἐγένετο δ' εἰς τῶν τιμαλφεστάτων κόσμων τῆς Ζακύνθου καὶ ἐν τῶν σεμνοτέρων μνημείων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ἐν ᾧ ἐβάδιζον πρὸς τὸν οἰκίσκον, σπεύδων εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ κ. Δε-Βιάζη δευθεῖσαν καὶ συνέντευξιν, ἐνεθυμώμην τὴν περιεργον καὶ παραδειγματικὴν αὐτοῦ ἱστορίαν. Βίβη καταντῆσαι ἐλευνὸς καὶ ἐτοιμόροπος, ὡστε ἀπὸ ἐτῶν δὲν κατακείτο πλέον. Τὸ ὑπόγειον ἦτο οἰνοπωλεῖον· ἀπὸ τῆς μικρᾶς αὐλῆς, ἣτις εἶδε τὰ παιδικὰ σκιρτήματα τοῦ ποιητοῦ, ἀντήχων μεθύσων ρινοφανείαι. Ὁ ἰδιοκτήτης ἐν τῇ ἐμπορικῇ αὐτοῦ ψυχρότητι, ἀπεφάσισεν ἐπὶ τέλους νὰ τον κατεδαφίσῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων νἀνεγείρῃ οἰκίαν ὑψηλὴν καὶ στερεάν. Ἡ εἰδήσις ἠκούσθη κατ' ἀρχὰς μετ' ἀπαθείας· μόνον οἱ φιλόμουσοι περιωρίσθησαν νἀντιγράψωσι διὰ μολυβδίδος εἰς τὰ σημειωματάρια τῶν τὴν διεργασιῶν πρόσφιν τοῦ οἰκίσκου, ἥπως κατὰ τὴν ἐκφρασιν ἐνὸς ἐξ αὐτῶν, προσπαθεῖ τις νὰ υποκλέψῃ διὰ μέσου τοῦ ἀμαυροῦ πέπλου τοῦ θανάτου τὰ χαρακτηριστικὰ προσφίλους μορφῆς, ἣν μέλλει νὰ περικαλύψῃ διὰ παντὸς ὁ τάφος. Ἀλλὰ μὲ τὸν ἦγον τοῦ πρώτου σφυροκοπήματος, ἐξέσπασαν πανταχόθεν παράπονα, πεζαὶ καὶ ἔμμετροι διαμαρτυρίαι· τὸση δὲ ἦτο τῆς θυέλλης ταύτης ἡ ὁρμὴ, ὡστε ἰσχυρε νὰ κάμψῃ εἰς αἰσθημα τὸ πεζότερον δημοτικὸν συμβούλιον τῆς ὑψηλίου καὶ νἀγορασθῇ ἐπὶ τέλους ὁ οἰκίσκος ἀντὶ ἑπτὰ χιλιάδων δραχ-

μῶν. Ἐπτὰ χιλιάδες! πόσω θὰ ἐχαροποιεῖ καὶ θἀνεζωογονεῖ τὸ μικρὸν τοῦτο ποσὸν τὸν ἀτυχῆ Φώσκολον, τὸν ἰποῖον, νέον ἀκόμη, ὠδήγησεν εἰς τὸν τάφον ἢ ἐν Λονδίῳ πτωχεῖα καὶ ἢ ἐγκατάλειψις! . . Οὕτω διετηρήθη εἰς εὐσεβῆς προσκύνημα ἐπισκευασθεῖσα καὶ ἐνδυναμωθείσα ἡ μητρικὴ στέγη, τὴν ὁποῖαν ἀναφέρει μετ' εὐλαβῶς ἀγάπης εἰς τοὺς Τάφους ὁ μέγας Ζακύνθιος. Ἐν Ἑλλάδι εἶνε ἡ μόνη οἰκία ἣτις ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου χάριν σκοποῦ ὑψηλοτέρου τοῦ συνήθους, ρυμοτομίας δηλαδὴ ἢ σιδηροδρόμου, — καὶ εὐχρηθῶμεν δέ, ἡ μοναδικότης τοσοῦτων ἀγαθῶν πράξεων καὶ τιμητικῶν μνημείων νὰ μὴ διατηρηθῇ ἐπὶ μακρόν.

Ἐν Ἑλλάδι... ἄ, πόσα παράπονα εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἔχῃ χωρὶς κίνδυνον νὰ λογιθῇ μεμψιμοῖρος! Ὁ Ἰταλὸς μακρῆσιος Colucci εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν δῆμον Ζακύνθιον νὰ δωρήσῃ κατατομὴν μαρμαρίνην τοῦ Φωσκόλου (marmorione) ἐν ἀναρτηθῇ εἰς τὸ μεταξὺ τῶν δύο παραθύρων τῆς οἰκίας διάστημα. Τὸ ἀνάγλυφον ἐφιλοτεχνήθη ἐν Φλωρεντίᾳ, προπέρισε δ' ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ἐπισήμως ἢ μεταφορὰ καὶ τάπητα-καλυπτῆρια, ὅτε μεγάλη προσιωνίζετο ἡ συρροὴ Ἰταλῶν καὶ Ἑλλήνων λογίων. Καὶ ὅμως ὀλίγας, πολὺ ὀλίγας χιλιάδας δραχμῶν ἠρνήθη ἡ Κυβέρνησις, καὶ ἀνεβλήθη ἐπ' ἀορίστῳ καὶ ἐπὶ προφάσει μίᾳ τῶν σεμνοτέρων πνευματικῶν πανηγύρεων, ἣτις ὡς φίλημα ἀγάπης θὰ συνήνου μίαν ἡμέραν δύο ἔθνη ἀδελφά.

Διὰ στενῆς κλίμακος, τῆς ὁποίας ἔχουσιν ἀντικατασταθῆ τὰ σεσαθρωμένα μέρη τῶν βαθμίδων, εἰσέρχεται τις εἰς μίαν αἴθουσαν, κατέχουσιν τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ ὅλου ἐμβαδοῦ. Διὰ τῶν δύο εὐρέων αὐτῆς παραθύρων εἰσερχόμενον τὸ φῶς, ἀναδεικνύει τὴν παντελεῖ γυμνότητα, τὴν ὁποῖαν μόλις διακόπτει μίᾳ τράπεζᾳ, δύο-τρεις ἔδραι καὶ αἰ ἐπὶ τῶν τοίχων ἐλαιογραφικαὶ εἰκόνες. Μία τούτων, ἡ ὁποία τίς οἶδε πῶς ἤθελε κνῖσει τὴν ζενότροπον φαντασίαν τοῦ Edgar Poe, εἶνε πολὺ παλαιὰ, μαυρισμένη, ἀνευ κορωνίδος, καὶ πρέπει νὰ τὴν παρατηρήσῃ κανεὶς ἐπὶ πολὺ, διὰ νὰ ἴδῃ ἀπὸ τοῦ σκότους τῆς προκύπτοντα μικρὸν κατὰ μικρὸν τὰ χαρακτηριστικὰ ἀγαθοῦ τινος εὐπατρίδου Ζακύνθιου, ἐπὶ ἐνετοκρατίας, τοῦ Ἀγγέλου Κονόμου, ἐνὸς τῶν τριῶν ἀναδόχων τοῦ Φωσκόλου. Ἐπὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς εἶνε ἀνηρτημένη ἡ εἰκὼν τοῦ Ἀντωνίου Μαρτελάου, τοῦ ἀπαρξάντος ἐν Ζακύνθῳ ἐπὶ πολυμαθεῖα καὶ ρητορεία, μούση, φιλοπατρία καὶ τόλμη. Κατὰ τὰ τελευταῖα προσόντα ἀναδεικνύεται ἀδελφὸς τοῦ Φωσκόλου, οὗτινος ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων διδασκάλων καὶ τῶν ἐνθερμοτέρων φίλων καὶ θαυμαστῶν. Εἶνε αὐτός, ὁ ὁποῖος ὅταν

ὁ ποιητὴς τῷ ἐπεμψεν ἐξ Ἰταλίας ἀντίτυπον τῶν Τάφων του, ἐνθουσιασθεὶς ἐκ τῆς ἀναγνωσεως τοῦ ἀρχαίου καλλιτεχνήματος, ἀπήντησε διὰ τοῦ διστιχοῦ, τὸ ὁποῖον, παρὰ τὴν εἰρωνεῖαν μεθ' ἧς τὸ ἀναφέρει Ἰταλὸς φυσικολογιστῆς, ἐγκλείει βαθυτάτην ἀλήθειαν :

Τὸδ κάκου φράγκο θέλου νὰ σε κάμουνε
Ποῦ εἶν' ἡλίθια τὰ μνημάτα φωνάζουνε!

Ἀπέναντι, καινουργῆς εἰκὼν ἐντὸς ἐπιχρῶσου πλασιῖου, — ἡ μόνη πολυτέλεις ἣτις ἀπαντᾷ κατ' ὅλην τὴν οἰκίαν, — παριστᾷ τὸν Φώσκολον κατὰ τὴν δεκαεξαετῆ αὐτοῦ ἡλικίαν. Ἡ ἐμβριθία καὶ ἡ μελαγχολία, ἣτις διαχέεται ἐπὶ τῆς προῶρας ἀσθηρᾶς ἐκείνης μορφῆς, δεικνύουσιν αὐτὸν εἰκοσαετῆ. Ἡ οὐλὴ πυρρὰ κόμη ἢ πάντοτε ἀτημέλητος, κατέρχεται ἐπὶ τῶν ὤτων, συγχεομένη πρὸς τοὺς πρώτους ἰούλους τῶν παρειῶν. Ἡ ρίς, ἀνεπτυγμένη ἀλλὰ κανονικῇ, προσθίδει εἰς τὴν ὠραίαν κατατομὴν τῶν χαρακτῆρα τῆς σταθερότητος, τῆς θαλήσεως καὶ τῆς ἐπιμονῆς. Τὸ χεῖλος, παχὺ ἐυθρόν χεῖλος, μεθ' ὅλην τὴν ἐπιχαρὶν αὐτοῦ πλαστικότητα, φαίνεται ἀγνοοῦν τὸ μειδίαμα καὶ τὸ φίλημα. Οἱ βαθεὶς κυανοὶ ὀφθαλμοί. Ὁλοὶ ὡς δεδακρυσμένοι, ἀλλὰ κάτοπτρα μεγαλοφυΐας, ἀνοίγονται στυγνοί, ὡς ἰδόντες δυστυχίας πολλὰς ἐνωρίς. . . Δέκα καὶ ἑξαετῆς. Οἱ συνομήλικές του, ἀμέριμνοι καὶ εὐτυχεῖς, ἐπαίζον ἀκόμη παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἐν ᾧ αὐτός. . . ἔγραφε στίχους, εἶχε χάσει τὸν πατέρα του, ἐπέλασε κατὰ τῆς πρώτης πτωχείας, ἐζήτησε μέλλον καὶ ἠτομάζετο νἀπέλθῃ ἐκ Ζακύνθου διὰ παντὸς. . . Ἐν τούτοις μετὰ τρία μόλις ἔτη τὸ δρᾶμά του ὁ Θεόστης, παρὰ τὰς ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας εὖρε κατόπιν ἡ κριτικὴ, παριστάνετο ἐν Βενετίᾳ πανηγυρικῶς καὶ ἀνεκαλεῖτο ἐπὶ σκηνῆς ὁ ποιητὴς μετὰ τὰς ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίας : Viva il giovane Greco!

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ Φωσκόλου δὲν μοι ἦτο ἀγνωστος. Ὅτε ἤμην ἀκόμη μαθητῆς, ἔβλεπον ἐν τῷ Ἰωννασιαρχεῖῳ ἐντὸς τοῦ ὑπερμεγέθους αὐτῆς πλασιῖου, τὴν πυρρὸτριχα καὶ ἐκφραστικὴν μορφήν ἀνδρὸς ἀκμαίου, παρατηροῦντός με πάντοτε διὰ τῶν κυανῶν του ὀφθαλμῶν. Μίαν ἡμέραν ἔσχον τὴν περιεργίαν νὰ ἐρωτήσω ἕνα τῶν καθηγητῶν ποῖος ἦτο ὁ εἰκονιζόμενος ἀνὴρ. Ἄ'Ο Οὐγὸς Φώσκολος, μοι ἀπήντησε ξηρῶς — καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης νομίζω ὅτι ἐξισώθησαν αἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώσεις μας : καὶ ἐγὼ καὶ ὁ καθηγητῆς μου δὲν ἤξεδραμνεν τίποτε περισσότερον τοῦ ὀνόματος τοῦ ποιητοῦ. . . Ἡ εἰκὼν ἐκείνη παρίστανε τῷ ὄντι τὸν Φώσκολον ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του. Ἐν τούτοις τάνδρικὰ χαρακτηριστικὰ, ἐκτὸς ποῖας τινος ἐκτραχύνσεως,

δὲν παρήλλασσον τῶν παιδικῶν. Ἡ ἐν τῇ φαντασίᾳ μου ὄψις καὶ ἡ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, τὸ παιδίον καὶ ὁ ἀνὴρ, δὲν διέφερον οὐσιωδῶς. Ἡ αὐτὴ μελαγχολικὴ βαβύτης τοῦ βλέμματος· ἡ αὐτὴ ψυχρὰ πλαστικότης τοῦ χεῖλους· ἡ αὐτὴ περὶ τὴν ἐνδυμασίαν ἰδιορρυθμία· αἱ αὐταὶ περὶ τὰς παρειὰς ἀτακτοὶ τρίχες· ἡ αὐτὴ πλουσία ἀλλ' ἀνυπότακτος κόμη, ἡ ἀγνοοῦσα τὸ κτένιον, τὴν ὁποῖαν ὁ ποιητὴς ἀπέσπασε κατὰ δράγματα ἐν ταῖς στιγμαῖς τῆς παραφόρου αὐτοῦ ὀργῆς ἢ ἀπαλπισμοῦ. . .

Ἀλλ' οὔτε ὁ ἠθικός ἀνθρώπος παρήλλαξεν ἕως τέλους. Ἐξ ἀπὸ τῆς 26 Ἰανουαρίου 1778, μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1827 διάστημα — τὰ τεσσαράκοντα ἐννέα ἔτη τῆς ζωῆς του, διήλθον ὡς μία μόνη ἡμέρα σταθερὰ, ἀνευ ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν. Ἡ ἀδάμαστος καὶ ἀνυπόκριτος φιλοπατρία, ἡ ἀκαμψία καὶ τὸ ἰπποτικὸν τοῦ χαρακτῆρος, ἡ τρυφερότης καὶ ἡ εὐγένεια τῶν αἰσθημάτων, αἱ ὡς πρὸς τὴν ἀποστολὴν τῆς ποιήσεως ἀρχαί, αἱ πολιτικαὶ πεποιθήσεις, — ὅλα ἔμειναν παρ' αὐτῷ ἀκλόνητα, ἀμετάβλητα. Τὰ ἔργα του ὅλα, οἱ λόγοι του, αἱ πράξεις τῆς ζωῆς του, συνδέονται ἀναποσπᾶστως, ὡς κρῖκοι τῆς αὐτῆς ἀλύσεως. Ὅταν ἀπηύθινε τὰς γλυκυτέρας πρὸς τὴν Ζακύνθον ἐκφράσεις, καὶ ὅταν προσεφέρετο νἀγωνισθῇ μετὰ τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος — ὅταν ἐκ τῆς ξένης ἐζήτει τῆς μητρὸς του τὴν εὐχὴν, καὶ ὅταν εἰργάζετο ἀσθενῆς καὶ φθίνων χάριν τοῦ ἠγαπημένου του θυγατρῖου — ὅταν ἔγραφε τὰ πρῶτά του σονέττα καὶ ὅταν συνηρολόγει τὰς Χάριτας, — ὅταν ἐξ-εφώνει τὸν ἐναρκτήριον του ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Παταίου μετὰ τῶν ὑπαινετικῶν κατὰ τῶν τυράνων τῆς πατρίδος, καὶ ὅταν συνηγορεῖ ἐνθερμῶς ὑπὲρ τῆς παλουμένης Παργας, — ὅταν ἀπηύθινε πρὸς τὸν φίλον του Πενδεμόντην τὴν ἰσότητα καὶ τὴν ἀθανασία τῶν Τάφων, καὶ ὅταν ἀντεπεξῆρχετο δριμύς κατὰ τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Μόντη — παντοῦ καὶ πάντοτε ἡ αὐτὴ σταθερότης, ἡ αὐτὴ εὐλικρίνεια, τὸ αὐτὸ ἀδιάπτωτον θάρρος, τὸ αὐτὸ ἀμετάβλητον φρόνημα. Ἐνώπιον τῶν γιγάντων τούτων τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς θελήσεως ἢ λέξεις σιδηροῦς θὰ ἦτο ἀνεπαρκῆς· ἐνώπιον τῶν φαινομένων τούτων τῆς ἀρετῆς ἢ λέξεις ἀθυμάντιος θὰ ἦτο ἀστοχος· ἐνώπιον τῶν τεράτων τούτων τῆς διανοίας θἀντετίθετο χωρὶς νὰ ὠχριάσῃ μόνη ἡ λέξις μεγαλοφυΐας.

Πρὸ τῆς εἰκόνης τοῦ Φωσκόλου ἐνεθυμήθη τὴν εἰκόνα του, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἴδιου γραφεῖσκαν. Εἶνε πολὺ ἐνδιαφέρον σονέττον, τοῦ ὁποῖου ἀντὶ ἄλλης περιγραφῆς παραθέτω πιστὴν μεταφρασίν, φιλοτεχνηθεῖσαν χάριν τοῦ ἀρθροῦ τούτου ὑπὸ τοῦ φίλου μου Στεφάνου Μαρτζῶνη :

Αύλακωμένο μέτωπο, μάτι βαθυλωμένο, Ξανθός, λιγνός στα μάγουλα, και βλέμμα τολμηρό. Λευκή τὰ δόντια, κόκκινο τὸ ἀγγεῖλι φουσκωμένο, Ὠραιοὺς λαιμοὺς, στῆθος πλατὺ καὶ πρόσωπο γυρτό.

Σωστὸς ἔς τὸ αἶμα, φορεσιὰ ἀπλή καὶ ζηλευτή, Γοργὸ τὸ βῆμα, οἱ στοχασμοί, ἡ πράξις ἡ λαλιὰ. Φρόνιμος, ἀσωτος, γλυκός, ὄλος καρδιά, τιμὴ, Ἐχθρὸς στὸν κόσμον κ' ἐχθρικά ἔς ἐμένα τὰ στοιχεῖα.

Παλληκαρισίον φέρσιμο ἔς τὸ χέρι καὶ ἔς τὸ στόμα, Μονόχως πάντα, σκεπτικός, γλωσσὸς καὶ λυπημένος, Γεμάτος πείσμα, ἀνησυχος, γοργός, πάντα ἠργισμένος.

Ἄπο ἐλαττώματα τρανὸς καὶ ἀπὸ ἀρεταῖς ἀκόμα. Ἐὖ δὲ δὴ τὸν θάνατον, ἀλλ' ἀγαπῶ ὅτι ποθεῖ ἡ καρδιά. Σὺ θά μου δώσης, θάνατε, καὶ φῆμη καὶ ἡσυχία.

•

Πρὶν ἢ μεταβῶ εἰς τὸν δεύτερον θάλαμον, — ἐν ᾧ τότε περιεργάζομαι μικρὰν σκοτεινὸν δωμάτιον, ἐν εἶδος διακρόμου, χρησιμεύοντος ὡς μαγειρείου, ὅπου φυλάσσεται ἀκόμη ἡ μικρὰ οἰκογενειακὴ ἐστία, ἐκ τῶν παλαιῶν ἐκεῖνων, ἀνακαινισθεῖσα εὐλαβῶς, — εὐρίσκω καιρὸν νὰ ἐπισκοπήσω σημεῖα τινα ἐκ τοῦ βίου τοῦ ποιητοῦ.

Ὁ Νικόλαος-Οὐγος-Φώσκολος ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ. Εἰς τὴν μικρὰν ἐλληνικὴν νῆσον, αὐτὴν ὠραίαν καὶ ὑλήεσαν, κατὰ τὴν ἐκφρασὴν τοῦ ἴδιου ποιητοῦ, τὴν ἀντηχοῦσαν εἰσῆτι ἐκ τῶν στίχων δι' ὧν τὴν ἐψάλλεν ὁ Ὀμηρος καὶ ὁ Θεόκριτος ἐπεφυλάσαστο ἡ ὑψίστη τιμὴ νὰ συσφίξῃ τοὺς δεσμούς δύο ἔθνων, παράγουσα τὸν κράτιστον ἐκ τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς Ἰταλίας καὶ τὸν κράτιστον ἐκ τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Φώσκολος δὲν καταγεται ἐκ τῆς εὐπατρίδου ἐνετικῆς οἰκαγενείας τῶν Foscolì τοῦναντίον προήλθεν, ὡς συνήθως πᾶν εὐγενὲς καὶ μέγα, ἐκ τῶν σπλάγγων τοῦ λαοῦ. Ὁ πατὴρ του Ἀνδρέας Φώσκολος, ἱατρός, ἐγεννήθη ἐν Κερκύρῃ, ὅπου οἱ πρόγονοὶ του ἦσαν ἐγκατεστημένοι πρὸ πολλοῦ φυγόντες ἐκ Κρήτης· ἀλλ' ἔλθων εἰς Ζάκυνθον, ἐνυμφεύθη τὴν Ζακυνθίαν Ἀδαμαντίνην Ναρκίσσου-Σπαθῆ, ἐξ ἧς ἐγέννησε τέσσαρα τέκνα. Μόλις δεκαετῆς ἦτο ὁ πρωτότοκος Οὐγὸς του, ὅταν ἀπέθανεν ἐν Σπαλάθροις, ἱατρός τοῦ ἐκεῖ Νοσοκομείου. Ἡ χῆρα μετὰ τῶν τέκνων τῆς ἐζήσεν ἐν Ζακύνθῳ μέχρι τοῦ 1794. Ἐνταῦθα διέρρευσε ἡ παιδικὴ ἡλικία τοῦ Φωσκόλου, ἐνταῦθα ἠκολούθησε τὰς πρώτας σπουδὰς μετ' ἐπιδόσεως ἐκτάκτου, ἐνταῦθα ἔγραψε τοὺς πρώτους τοῦ στίχους. Ἦτο δεκαεξαετής, ὅτε ἠναγκασμένη ἐκ περιστάσεων ἡ οἰκογένειά του μετηνάστευσε εἰς Βενετίαν, ὅπου εἶχε συγγενεῖς. Ἐν τῇ σοφῇ μητροπόλει, παρὰ τῆς δημοσίας διδασκαλίας καὶ ἰδίᾳ τῷ Οὐμβάλῳ Βρεγολίνῳ, ὡς καὶ παρὰ τῇ πλουσίᾳ Μαρκιανῇ Βιβλιοθήκῃ ἠδύρνοντο αἱ γνώσεις τοῦ νεανίου καὶ ἀφυπνί-

ζετο ἰλοὲν ζωηρότερον τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ ἄρ-μέμφουτον. Μετέβη κατόπιν εἰς Παταῦδιον καὶ διέμεινε μύθητεῦτον παρὰ τῇ ἑλληνιστῇ Καισαρότῃ, τῷ μεταφραστῇ τῆς Ἰλιάδος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνέθεσε τὸ περίφημον ἐκεῖνο πρὸς τὴν Ζάκυνθον σονέττον,

Nà più miù toccherò le sacche sponde κτλ. τὸ ἠποῖον διαπνέει φιλοπατρία ἀγνή καὶ γλυκὺ τι νοσταλγίας αἰσθημα.

Ὁ Φώσκολος διεκρίθη ὡς στρατιωτῆς ἀνδρείος καὶ φιλελεύθερος. Ἐκ τῆς βιογραφικῆς μελέτης τοῦ ἱστοριογράφου Π. Χιώτου ἐνθυμοῦμαι ὅτι, μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς ἐνετικῆς δημοκρατίας καὶ τὴν παράδοσιν αὐτῆς εἰς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, δυνάμει τῆς ἐν Καμποφορμίᾳ συνθήκης (1797), ὁ Φώσκολος ἐγκατέλειπε πάραυτα τὸ ἔδαφος τῆς Βενετίας, μὴ θύλων νὰ ὑπηρετῇ εἰς στρατὸν βασιλικόν, ὑπαίκοινα εἰς τὸν τυραννικὸν καὶ ἠκολούθησεν ὡς ἀξιωματικὸς τὸν στρατὸν τῆς Κισσαπλινῆς δημοκρατίας, ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ναπολέοντος. Ἐκτοτε ἠγωνίσθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Γενεύης καὶ μετέσχε τῶν σκηνῶν τοῦ περιφήμου στρατοπέδου τῆς Βουλώνης, ὅτε ὁ Ναπολέων ἐπιχειρεῖ ἀποβάσιν ἐν Ἀγγλίᾳ· ἀλλ' ἄμα ἐγκατελείφθη ἡ ἰδέα τῆς ἀποβάσεως ἐπίστρεψεν εἰς Μιλάνον. Ἐκ τῶν πολεμικῶν τούτων ἐκδρομῶν ὁ Φώσκολος ἀπεκόμισε θησαυρὸν ἀπὸ σκέψεις καὶ θεωρίας, μεγάλως ἐκτιμηθεῖσας ὅταν ἐξέδωκεν αὐτάς μετὰ τῶν στρατιωτικῶν συγγραμμάτων τοῦ Μοντεκούκουλη.

Φιλολογικῶς ὁ Φώσκολος εἰργάσθη ἀνεκδότως, εὐσυνειδήτως καὶ πρὸ πάντων ἀποτελεσματικῶς. Ἄνευ τούτου δὲν θά ἦρκει ἡ μεγαλοφυΐα του διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν λατρευτὴν ὑπεροφημίαν παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις. Τοῦτο δ' ἐπιθύμουν νὰ γνωρίσωσι καλῶς καὶ νὰ συναίσθανθῶσιν ὅσοι διὰ τῆς νοηρότητος καὶ τῆς ἀμεριμνησίας ἐξασηνοῦσι, μαρκίνοισι τὸ τάλαντον, δι' οὗ εἶνε πεποικισμένοι, καὶ τὸ ἠποῖον θάναδεικνουν καὶ θάνεπτυσσον περισσότερο διὰ τῆς φιλοπονίας — ἀρετῆς, ἡ ἠποῖα καὶ τοὺς μὴ ἔχοντάς τι ἐκ φύσεως ἀναδεικνύει. Ὁ Φώσκολος ἐδίδαξεν ἀπὸ τῆς ἔδρας τοῦ ἐν Παταῦδιῳ Πανεπιστημίου ρητορικὴν καὶ φιλολογίαν, ἐξέδωκε δράματα, ποιήματα, μελέτας, πολιτικὰς σατύρας, μεταφράσεις, σχόλια. Τὴν δὲ πολύτιμον ταύτην καὶ χρυσὴν ἀληθῶς ἐργασίαν στίζουσιν ὡς ἀδάμαντες λαμπροί, ἀποθαμβοῦντες ἐκ τῆς τέχνης καὶ τοῦ αἰσθηματος, οἱ Τάσοι, αἱ Χάριτες, καὶ αἱ Ἐπιστολαὶ τοῦ Ἰακώβου Ὀρτις.

Πλὴν ἐπεσκίασε τὴν δόξαν του καὶ κατεπίκρανε τοὺς θριάμβους του τῶν ἐχθρῶν του ἡ καταδρομὴ. Καὶ ἦτο δυνατόν νὰ ἀποφύγῃ τὴν δυσμένειαν καὶ τὰς δυσαρσεκείας τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων, ὁ ὁποῖος, ὡς ἔγραφε περὶ ἐαυ-

τοῦ, ἐγεννήθη μὲν καὶ ἠῴησε μάλιστα ἀθλιῶν παθῶν, διεφύλαξεν ὅμως τὸν κάλαμόν του πάσης ψευδολογίας ἀμόλυντον; Οἱ αὐλοκόλακες οἱ δοκησισοφοί, οἱ ποταποὶ κατεδίωκον ἀμελιτικῶς τὸν φιλελεύθερον καὶ μεγαλοφυᾶ ποιητὴν. Αὐτὸς ὁ Μόντης, ὁ ἐξοχος ποιητῆς καὶ φιλόλογος, φύσις μὲν ταπεινὴ περιβαίνουσα τοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας, πλήρης δὲ μίσους ἐναντίον τοῦ Φωσκόλου, ὡς μεταφράσαντος ἐκ τοῦ ἐλληνικοῦ πρωτοτύπου τὴν Ἰλιάδα ἐπιτυχιστερον κῦτον, κατηριθμήθη ἐν τῇ σπείρᾳ τῶν ἐχθρῶν του, βάλλων κατ' αὐτοῦ βέλη, διασύρων καὶ σκοποφαντῶν, καὶ ἐκ παντὸς ζητῶν ἀφορμὴν νὰ ἐξείρῃ τὴν ἀπέχθειαν τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ κατὰ τοῦ αὐστριακοῦ τυραννοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος αἰσχροῦς ἐκολάκευεν. Ὁ Φώσκολος ἠγωνίσθη, ἀπήντησεν, ἐδικαιολογήθη· ἀλλὰ παρὰ κυβερνήσει διεφθαρμένη καὶ ἀπολυτόφρονι οἱ ἐχθροὶ του ὑπερίσχυαν, καὶ ὁ Φώσκολος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ τῆς θετῆς ἀλλ' ἠγαπημένης του πατρίδος ἐξόριστος, ἄφιλος, δυστυχῆς.

Σκληρότερον τῶν ἐχθρῶν του τὸν κατεδίωξεν ἡ πτωχεία. Ὅσα ἐκείριζε διὰ τῆς γρηφίδος του μόλις ἐξήρκουν εἰς διατροφήν πολυμελοῦς καὶ ἀπροστατεύτου οἰκογενείας. Πρὸ πάντων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ἐν Λονδίνῳ διαμονῆς του, τόση ἦτο ἡ ἐνδοια καὶ ἡ ἀθλιότης εἰς τὴν ὁποῖαν περιήλθεν, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ κατοικήσῃ μετὰ τοῦ θυγατρίου του εἰς συνοικίαν ἀποκεντρωμένην, ἐλεεινὴν, νοσώδη, κρατῶν οἰκίσκον ἀπομεμονωμένον μετὰ τρία μικρὰ δωμάτια, ἀνευ ὑπηρετίας, ἀνευ οἰκοδεσποίνης ἢ ἄλλων ἐγκαταίτων. Μὴ ὑπάρχοντος ὕδατος ἐν τῇ συνοικίᾳ. — ἔγραφε πρὸς τὸν ἐπιστήθιον τοῦ φίλου Hudson Gurney τῇ 12 Αὐγούστου 1826 — ἠναγκαζέτο νὰ μεταβαίη εἰς μίαν ἀντλίαν πολὺ μακρὰν, ἐν Easton Square, καὶ ὡς ὁ φιλοποιῆμην νὰ πληροῖ μόνος τὴν ὕδριαν του. . . Ὅταν ἐπὶ τέλους καταβλήθῃς ἀπέθανεν ἡμέρα αὖς λυχνος σθενόμενος δι' ἑλλειψίν ἐλαίου ὁ φιλόανθρωπος Gurney παρεχώρησεν εἰς τὸν ποιητὴν τῶν Τάσων μίαν ἀπλήν ἐπιτύμβιον πλάκα.

Ἦτο λοιπὸν ὁ Φώσκολος ἐκ τῶν μεγάλων ἀλλὰ δυστυχῶν ἐκεῖνων ἀνδρῶν, ὧν δεικνύνται μὲν ὑπερηφάνως τὰ ἔργα ἐπὶ αἰώνιων στυλοβάτων, μνημεῖα ἀθάνατα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας — βαίνει δὲ πλήρης ἀγῶνων καὶ πικριῶν ἡ ζωὴ, ἧς οἱ θρίαμβοι ὁμοιάζουσι πρὸς ῥόδα ἐσπαρμένα ἐπὶ ἀκανθῶν, — καὶ ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἐν μέσῳ πτωχείας καὶ ἐγκαταλείψεως.

Ἄλλὰ . . ὀλίγοι μετὰ θάνατον ἐδικαιώθησαν ὅσον ὁ Φώσκολος. Ἰδοὺ, εἰσερχομαι εἰς τὸν ἕτερον θάλαμον, μετὰ τὰ δύο παράθυρα πρὸς τὴν αὐλήν. Ἐνταῦθα εἶνε ἐγκατεδωμένη ἡ μικρὰ Φωσκολιανὴ Βιβλιοθήκη,

ἐκ τόμων καὶ χειρογράφων ὑπερχιλίων, ὡς ἐπιτοπολὺ ἐκ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Φωσκόλου καὶ τῶν περὶ αὐτοῦ μελετῶν ἀποτελουμένη. Πρὸ τοῦ μικροῦ γραφείου τοῦ ἐφόρου ἀθήηται, ἐπαξίως μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὁ κ. Δὲ-Βιζζης, τοῦ ὁποῖου αἱ ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ ποιητοῦ ἐπίνοιαι καὶ ἀποτελεσματικαὶ ἔρευναι ἐξετιμῆθησαν δεόντως ὑπὸ τῶν ἐν Ἑυρώπῃ φασκολιστῶν. Ἐπὶ τῶν τοίχων ἐνθεν καὶ ἐνθεν εἶνε ἀνηρτημένα αἱ προσωπογραφίαι τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαντζῶνη, τοῦ ἔτλαντος τῆς νεωτέρας ἰταλικῆς φιλολογίας, καὶ τοῦ συμπαθοῦς ἐκεῖνου Ἰουλίου Τυπάλδου τοῦ γράψαντος τοὺς γλυκυτέρους ἐλληνικοὺς στίχους. Τοὺς εἶδον ἐκεῖ καὶ τοὺς δύο, ὡς ἐάν ἐβλεπον δύο ἔθνικὰς σημαίας, τὴν ἰταλικὴν καὶ τὴν ἐλληνικὴν, ἡδελφωμένας ἐν διεθνῇ τινι πανηγύρει.

Ἐντὸς τοῦ θαλάμου τούτου μετὰ μικρὰν ἔρευναν δύναται τις νὰ νεντιληφθῇ πληρέστατα τῆς δόξης τοῦ ἀνδρός, ὅστις ἐδῶ — μέσα ἀνέδωκε τοὺς πρώτους βραβεῖα κλαυθμηρισμοῦ καὶ τοὺς πρώτους τῆς ποιήσεως θόγγους· δύναται νὰ μάθῃ τί ἐπραξεν ἡ Ἰταλία, τὸ εὐγενὲς καὶ εὐγνωμόν ἔθνος πρὸς τὸν πρόδρομον τῆς πολιτικῆς του ἐνότητος καὶ ἀνεξαρτησίας δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς λατρεύει ὁ πεφωτισμένος κόσμος ἠνωρθωμένην ἐπὶ βωμοῦ τὴν ἀδικηθεῖσαν μεγαλοφυΐαν.

Ἄν ἐν Ἑλλάδι ἀγνοεῖται παρὰ τοῖς πολλοῖς, ὅχι ἡ ποιητικὴ ἀξία ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦ Φωσκόλου τὸ ὄνομα, ἐν Ἰταλίᾳ ὅμως ὁ εὐτυχῆς Ζακύνθιος κοιμᾶται ἐν τῇ Πανθήῳ, τὸ ὁποῖον ἐξὺμνει, μετακομισθεὶς ἐκ Chiswich ὑπὸ ὑπουργῶν καὶ ταρεῖς ἐν δόξῃ καὶ πομπῇ, μ' ἐπιταφίους ῥήτορας οἷοι ὁ de Sanctis καὶ ὁ de Amicis, τῇ 24 Ἰουνίου 1871. Ἡ παρ' ἡμῖν Κυβέρνησις κατόπιν ἐροτῆς, ὡς συνήθως, ἐφρόντισε νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Ἀγγλίας τὰ ὄστα τοῦ τέκνου τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἡ βραδύτης αὐτῆ δὲν ἀπέβη εἰς κακόν. Θά ἦτο βεβαίως τιμὴ καὶ δόξα νὰ δεικνύηται παρ' ἡμῖν ὁ τάφος τοῦ Φωσκόλου· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν Santa Croce τῆς Φλωρεντίας ταφή, παρὰ τὰ μαυσωλεῖα τοῦ Δάντου, τοῦ Γαλιλαίου, τοῦ Μιχαήλ Ἀγγέλου, τοῦ Μακιαβέλλη, τοῦ Ἀλφιέρη, παρὰ τὰ κλῆη τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ κόσμου, δὲν διαθρύπτει ὀλιγότερον τὴν ἐθνικὴν μας φιλοτιμίαν. Ἀρκεῖ μόνον νὰ τον γνωρίζωμεν καὶ νὰ τον ἐκτιμῶμεν ὡς ὁμοεθνή μας, ὡς τον ἀνεγνώρισαν πλέον καὶ οἱ ξένοι. Οἱ παρ' ἡμῖν λόγιοι, ἐκεῖνοι τοῦλάχιστον παρὰ τοῖς ὁποῖοις ἀκμάζει ἡ κρίσις, ἡ καλαισθησία, ἡ γλωσσομαθεῖα καὶ ὁ πατριωτισμός, πρέπει νὰ καταγίνωσιν ὀλίγον καὶ εἰς τὴν μελέτην τοῦ Φωσκόλου καὶ νὰ καταδείξωσι πόσον εἶνε ἀκραίφως ἐλληνικὴ, ἐκ τῆς ἐν πρωτοτύπῳ μελέτης τῶν προγονικῶν ἡμῶν καλλιτεχνημάτων διακωνοισθεῖσα, ἡ ἐμπνευσις τῶν ἰταλικῶν του στίχων.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ ὄνομα τοῦ ποιη-
τοῦ ἐγένετο ἐν Ἰταλίᾳ δημοτικώτατον· οἱ ἐγ-
κριώτεροι τῶν λογίων καὶ τῶν τεχνουργῶν,
τὴν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων του μελέτην
ἐθεώρησαν ἀποκλειστικὴν αὐτῶν ἐνασχόλησιν.
Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πρὸ πάντων προήχθη
ὁ φωσκολισμὸς καὶ ηὐξήθη ἡ φάλαγγ τῶν φω-
σκολιστῶν, ἀριθμοῦσα ὀνόματα καὶ ἐξ ἄλλων
γνωστά, ὡς τὰ τῶν Camillo Antona-Traversi,
Domenico Bianchini Antonio Martinelli,
καὶ ἄλλων ἰταλῶν καὶ ξένων. Αἱ ἐκδόσεις, τὰ
σχόλια, αἱ κριτικαὶ μελέται, αἱ ἱστορικαὶ ἐρε-
υναὶ ἀποτελοῦσι μακρὰν καὶ πολύτευχον συλλο-
γὴν. Ἐκ τῆς φωσκολιανῆς ταύτης Βιβλιοθήκης
σφαιρῶν τόμων ἐσπέυσεν ὁ κ. Δε-Βιάζης νὰ πα-
ραθέσῃ ἐνώπιόν μου ἐπὶ τοῦ Γραφείου. Ἀπατέ-
λεσαν μικρὰν ἀλλ' ἀφθιτον στήλην εἰς δόξαν
τοῦ ἀνδρός, τὸ μέγα ὄνομα τοῦ ἠποίου κατε-
κόσμη ἐκάστην τῶν ἀπειροπληθῶν ἐκείνων σε-
λίδων. Καὶ παρήλαυον ὀλοὲν ἐνώπιόν μου, διαρ-
κούσης τῆς ἀτάκτου φυλλομετρήσεως, καὶ ἐνε-
τρυφῶν ἐδῶ κ' ἐκεῖ εἰς ἀποσπάσματα, καὶ ἐξέ-
λεγον ταχέως τὰ ἐνδιαφέροντα ἐξ αὐτῶν, μὲ τὸ
ἐνστικτον ἐκείνου τῶν ἐχόντων τὴν ἔξιν τῶν βι-
βλίων, καὶ ἐξελλίσσετο ἐκεῖ πρὸ ἐμοῦ, ἐντὸς τοῦ
δωμακτίου ἐν ᾧ ἐγεννήθη, φωταυγῆς ὄλος ὁ ἰδιω-
τικὸς καὶ ὁ φιλολογικὸς βίος τοῦ ποιητοῦ. Οὐ-
τως, εἰς παλαιὰν τινα ἐκδοσιν, εὔρον τὸ μόνον
εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν σωζόμενον γραπτὸν μνη-
μαῖον τοῦ Φωσκόλου, μίαν ἐπιστολὴν τοῦτέστι
χρονολογουμένην ἐκ Λονδίνου, τὴν 21 Ἀπριλίου
1824 τὴν ἠποῖαν ὁ ποιητὴς καὶ στρατιώτης
ἐπεμπε πρὸς ἐν τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κυ-
βερνήσεως, αἰτούμενος προστασίαν νὰ κατέλθῃ
εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν
Ἐπαναστάσιν. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἀπο-
σπῶ μίαν περικοπὴν, χαρακτηριστικὴν, ἰκανὴν
νὰ μαρτυρήσῃ πόσῳ καλὰ ἔγραψεν ὁ Φωσκόλος
τὴν γλῶσσαν, περιέχουσαν δὲ φράσιν ἐξόχου
φιλοπατριᾶς, ἐφ' ἣ ὅλοι οἱ Ἕλληνες πράπει νὰ
ἤμεθα εὐγνώμονες καὶ ὑπερήφανοι :

«... ἐπιμείνας μέχρι τοῦδε εὐσταθῆς εἰς τὰς
πολιτικὰς μου ἀρχὰς καὶ ἀμόλυντος εἰς τὴν ἀγω-
γὴν μου, θαρρῶ ὅτι εἶμαι ἄξιος, καὶ συμπολε-
μῶν καὶ συγγραφῶν, νὰ ἐνεργήσω ὑπὲρ λαοῦ
ἐλευθέρου, τοῦ ὁποῖου καὶ δύναμαι προσέτι νὰ
καυχήθῃ ὅτι εἶμαι συμπολίτης.»

Ἄλλὰ διατὶ δὲν εἰσηκούσθη ἡ αἴτησις τοῦ
Φωσκόλου; Ἦναι ἡ μόνη περίπτωσις, κατὰ τὴν
ὁποῖαν δὲν παύει ἡ Κυβέρνησις τῆς πατρίδος
του. Ἀτυχῶς αἱ ραδιουργίαι ξένης πολιτικῆς
ἐματαιώσαν τὰ σχέδιά του, ὅπως τὸν ἀπέτρε-
ψαν ἀκόμη καὶ ὅταν ἐζήτησε νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ
νὰ διδάξῃ εἰς τὴν ἀγγλοκρατουμένην Ἑπτάνησον.

Ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ ἐπιστολῶν συνήντησα τὴν

ἐξῆς περικοπὴν, τὴν ἠποῖαν μεταφράζω. Ὁ Φώ-
σκόλος ἀπευθύνεται πρὸς τὴν ἀδελφὴν του καὶ
ἡμιλεῖ περὶ τῆς μητρὸς του :

«Ἐὐχαρίστησον τὴν κυρίαν Ἀδαμαντίνην διὰ
τὰς ἑλληνικὰς τῆς λέξεις. Τὰς φίλῳ καὶ τὰς
θετῷ ἐπὶ τῆς καρδίας μου μοι φαίνεται ὅτι
τότε εἰσέρχεται ἐν ἐμοὶ ἡ εὐχὴ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν
παρακαλῶ νὰ μου στέλλῃ πάντοτε τὴν ἰδι-
κὴν τῆς.»

Καὶ ἔπονται πανομοιότυπως πολλὰ τῶν ἑλ-
ληνικῶν τούτων λέξεων γεγραμμένα ἐν ὑστε-
ρογράφοις ἰταλικῶν ἐπιστολῶν διὰ χειρὸς τῆς
ἀπλοϊκῆς καὶ ἀγραμμάτου Ζακυνθίας, ἧτις ἐ-
πεμπε μακρόθεν πρὸς τὸν φιλόστοργον καὶ ἡγα-
πημένον υἱὸν τὴν μητρικὴν αὐτῆς εὐχὴν. Τὰ
θεοχαρακτα ταῦτα ὀρνιθοσκαλίσματα εὐρίσκον-
ται ἤδη εὐλαβῶς καταθεθειμένα εἰς τὸ ἐν Φλω-
ρεντίᾳ Μουσεῖον· καὶ θα το ἤξιζον διὰ τὴν
στοργὴν μόνον καὶ τὴν εὐσέβειαν, δυνάμενα παν-
τὸς υἱοῦ νὰ κινήσωσι τὰ δάκρυα, ἔστω καὶ ἂν
δέν τα ἔγραψεν ἡ μήτηρ τοῦ Φωσκόλου! Ἀντι-
γράφω ἐν κατὰ γράμμα :

Ἡ εὐχὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἰδικί μου να ἴτε μεσέ.

Μεταξὺ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Φωσκόλου ὅσαι ἐ-
πιδεικνύουσιν εἰς ὄγκον τὰς σοφὰς εἰσαγωγὰς
των καὶ τὰ κριτικώτατα αὐτῶν σχόλια, ἀνα-
παύει εὐαρέστως τὸ ὄμμα ἀπλῆ τις ἐκδοσις, ἀ-
ποτελοῦσα μέρος τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ ἐκδιδόμενης
Biblioteca Italiana τοῦ Sansoni. Ἦναι τὸσφ
καλλιτεχνικὸν τὸ τομίδιον μὲ τὸ ἐρυθρὸν αὐτοῦ
χαρτόδεμα, μὲ τὰ ἐπίχρυσα κοσμήματα καὶ τὸν
ἀργυρῶν ἀστέρα, μὲ τὸν λεῖον χάρτην καὶ τὰ
λεπτὰ ἐκείνα οἰνοεῖ λιπόψυχα στοιχεῖα, τὸσον
ἀρμόζοντα εἰς γλυκεῖς καὶ τριφεροὺς στίχους,
ὥστε ὅλοι οἱ παρ' ἡμῖν καλλιτέχναι ποιηταί, οἱ
ἀβροὶ κομψευόμενοι τοὺς στίχους καὶ τὰς ἐκδό-
σεις, θὰ ἐπιθύμουν βεβαίως μίαν ἐκδοσιν τῶν
ἔργων των ὡς ταύτην τοῦ ἀτημελήτου ἐκείνου
καὶ ἀγρίου ποιητοῦ, μὲ τὴν ἔτακτον κόμην καὶ
τὴν κεαῦνιον μουσαν...

Ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ μαρτυρεῖ διὰ τῆς εὐγλωτ-
τίας τῶν ἀριθμῶν τὸν βαθμὸν τῆς δημοτικότη-
τος, ἧς ἀπολαύει ὁ Φωσκόλος. Ἦναι ἡ *Biblio-*
grafia Foscoliana, ἀπλοῦς δηλαδὴ κατάλογος
τῶν διαφόρων ἐκδόσεων τοῦ Φωσκόλου καὶ τῶν
περὶ αὐτοῦ μελετῶν· πλὴν ἀποτελεῖ ὄγκωδης
τεῦχος ἐν ᾧ δύναται τις νὰ μετρήσῃ καθ' ἑκα-
τοστῶς τὰς ἐξηντηλημένας ἐκδόσεις τῶν *Τάραν*
καὶ τῶν *Χαρίτων*, καθ' ἑκατοστῶς τὰς μετα-
φράσεις αὐτῶν εἰς πᾶσαν εὐρωπαϊκὴν γλῶσσαν,
καθ' ἑκατοστῶς τὰ πονήματα τῶν ἐξόχων κρι-
τικῶν καὶ τὰς ἱστορικὰς μελέτας περὶ τοῦ βίου
του, ἀπὸ τοῦ μᾶλλον διαφέροντος δημοσίου, μί-
χρι τοῦ μᾶλλον ἀδιαφόρου.

Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀναδιφῶν τὰ
βιβλία ἐν' οἷς ἐξετάζεται ὅλως ἰδιωτικῶς ὁ Φώ-

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ
Μετάφρασις Χ. Ἀννίνου.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Βεβαίως δὲν ὑπῆρχεν εἰς ἔθλους τοὺς Παρισίους
καταφύγιον ἀσφαλέστερον δι' αὐτόν, μέρος κα-
ταλληλότερον ὅπως τὸν δεχθῶσι καὶ πράξωσι
τὴν τεταραγμένην ψυχὴν του, ἀπὸ τὸ φιλόπονον
καὶ ἀμετάβλητον ἐκείνου οἴκημα. Ἐν τῇ παρούσῃ
ταραχῇ τοῦ ἀποπλανηθέντος βίου του, ὡμοιάζε
τὸ ἐνδιαίτημα ἐκείνου πρὸς λιμένα μὲ ὕδατα
βαθεὰ καὶ γαλήνια, μὲ τὴν παραλλίαν ἠλιοφάνη-
στον καὶ εἰρηνικὴν, ἐνθα γυναικίαι ἐργάζονται
ἀναμύουσαι τοὺς συζύγους ἢ τοὺς πατέρας των,
ἐνθ' ἐξῶ ὁ ἀνεμὸς μυκάται καὶ ἡ θάλασσα κλυ-
δωνίζεται. Ἐκεῖ ἰδίως ἠσθάνετο ὅτι τὸν περιέβα-
λε στοργὴ ἀσφαλῆς καὶ τὸ γλυκὺ ἐκείνου θαῦμα
τῆς ἀγάπης δι' οὐ καθίσταται ἡμῖν προσφιλεῖς,
καὶ ὁσάκις ἡμεῖς δὲν ἀνταγαπώμεν, ὁ ἔρωσ ὃν
κισθάνεται ἑτέρος τις πρὸς ἡμᾶς.

Ἡ «παγωμένη» ἐκείνη Ποθητὴ τὸν ἡγάπα
πολύ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἔλαμπον ὁσάκις ὠμίλει
πρὸς αὐτόν ἔστω καὶ περὶ πραγμάτων ἀδιαφόρων.
Ὅπως τὰ ἐν τῇ φωσφόρῳ ἐμβαπτόμενα ἀντικείμε-
να ἀπαστατόπτουσιν ὅλα ἐξίσου, οὕτω καὶ αἱ
ἐλάχισται λέξεις ἄς ἔλεγε κατηύναζον τὴν ἀγα-
λιῶσαν μορφήν της. Ἦτο ἀρίστη ἡ τοιαύτη ἀνά-
παυσις μετὰ τὰς ἀποτόμους ἐκμυστηρεύσεις τοῦ
Σιγισμῆδου.

Συνωμίλου ἀναμεταξὺ των οἱ δύο ζωηρῶς,
ἐνθ' ἡ κυρία Δελομπέλ παρεσκευάζε τὴν τρά-
πεζαν.

—Θὰ δειπνήσετε μαζί μας, αἱ κύριε
Φράντζ;... Ὁ σύζυγός μου ἐπῆγε εἰς τὴν ἐργα-
σίαν, ἀλλὰ θὰ ἐπιστρέψῃ χωρὶς ἄλλο διὰ νὰ
δειπνήσῃ, ἔλεγεν ἡ κυρία Δελομπέλ.

Ὡς ἐπιστρέψῃ χωρὶς ἄλλο διὰ νὰ δειπνήσῃ!
Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἔλεγε ταῦτα μετὰ τινος ἐ-
πάρσεως.

Τῷ ὄντι μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς διευθύν-
σεώς του ὁ ἐνδοξὸς Δελομπέλ δὲν ἐδείπνει πλέον
ἐξῶ, οὐδὲ κατὰ τὰς ἐσπέρας καθ' ἄς ἐλάμβανε
τὴν πληρωμὴν τῆς ἐργασίας. Ὁ ἀτυχῆς διευθυ-
τῆς τόσα εἶχε φάγει ἐπὶ πιστώσει γαύματα εἰς
τὸ ἐστιατόριον ὅπου ἐσύχναζεν, ὥστε δὲν ἐτόλ-
μα πλέον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς αὐτό. Ἀφ' ἑτέρου ὁ-
μως κατὰ πᾶσαν ἐσπέραν Σαββάτου ἀνελλιπῶς
ἔφερε μετ' ἑαυτοῦ δύο ἢ τρεῖς συνδαιτυμόνας
πειναλέους καὶ ἀπροσδοκίτους α παλαιούς συν-
τρόφους, κακοτύχους». Οὕτω καὶ τὴν ἐσπί-
ραν ἐκείνην ἐπέστρεψε φέρων ἕνα ἡθοποιὸν τοῦ
θεάτρου τοῦ Μέρτζ καὶ ἕνα κωμικὸν τοῦ θεάτρου
τῆς Ἀγγέρης ἀμφοτέρους ἀέργους.

σκόλος, ἐν στενῷ οὕτως εἶπεν οἰκογενειακῶ κύ-
κλῳ, καὶ βλέπων μετὰ τῶσης μικρολογίας τὰ
κατ' αὐτόν, τὰς εἰκόνας του. τὰς εἰκόνας τῶν
ἐρωμένων του, τῶν οἰκιῶν ἐν αἷς κατῴκησε, τὰς
ἐπιστολάς του, τούτο γρηχρὰ του, τ' ἀνέκδοτά του,
ἔγγραφα περὶ τῆς οἰκογενείας του, πληροφορίας
περὶ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων του, καὶ ὅσα
ἄλλα ἀπέθησάρισαν μετ' ἐπιμονῆς λεπτολόγοι
ἐρευνηταί.—ἠρώτησα ἐμαυτὸν μετὰ λύπης ἂν
ὄλα ταῦτα δὲν εἴνε ἀνωφελῆς ματαιότης, ἀνα-
ξία τῆς μνήμης τῶν μεγελοφῶν ἀνδρῶν. Πλὴν
ἡ ἀπάντησις ἐπῆλθεν ἀμέσως εἰς τὸν νοῦν μου
ικανοποιούσα. Πάν ὅ, τι συνδέεται ἔστω καὶ πόρ-
ρωθεν μὲ τὴν ζωὴν τῶν λατρευτῶν ἐνδιαφέρει
ἐξόχως τοὺς λατρεύοντας. Ἀπόδειξις ὅτι κατα-
ναλίσκονται καὶ ἀναγινώσκονται μετὰ περιερ-
μεροῦς ὅλησ πεπληρωμένα. Ἐκτὸς τούτου, ἡ
σκέψις μου θὰ ἦτο ἴσως ἀνεξέλεγκτος καὶ δι-
καιολογημένη ἄλλοτε, ὅτε ἐπιστεύετο ὅτι ἡ
ψυχὴ ἐμφυσᾶται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ,
μεγάλῃ καὶ ποιητικῇ, εἰς τῶν θνητῶν τὰ σώ-
ματα. Ἄλλὰ σήμερον ὅτε ὁ ποιητὴς καὶ ὁ ἄν-
θρωπος εἴνε ἀναποσπᾶστος συνδεθεμένα, ὅτε ἡ
ποιότης τῆς ψυχῆς δὲν εἴνε ἡ ἢ ποιότης τοῦ ὄρ-
γανισμοῦ, ἡ περὶ τοῦ ἰδικιτάτου βίου λεπτεπί-
λεπτος ἀσχολία δὲν ἀποβαίνει διόλου ἄσκοπος.
Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ἀνθρώπου προκύπτει εὐκρι-
νῶς ἡ εἰκὼν τοῦ ποιητοῦ· καὶ πολλάκις ὄλιγα
λέξεις γεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλ-
λου βιβλίου, τὸ ὁποῖον πέμπει πρὸς φίλον του,
δύνανται νὰ ἐπιρρίψωσι φῶς ἀνέλπιστον ἐφ' ἐνός
τῶν ποιημάτων του.

(Ἔσεται τὸ τέλος)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

~~~~~

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

~~~~~

Τὸ διαζύγιον ἐγεννήθη συγχρόνως μὲ τὸν γάμον πι-
στεύω ὅτι ὁ γάμος εἴνε κατὰ τινὰς ἐβδόμηδας παλαιό-
τερος.

*

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γνωρίζει τις περισσότερον τὸν
ἀμαξηλάτην εἰς τὸν ὁποῖον ἐμπιστεύεται τοὺς ἔππους
του ἢ τὸν γαμβρὸν εἰς τὸν ὁποῖον παραδίδει τὴν κόρην
του.

*

Τὰ τοξείδια ἀποδεικνύουν μᾶλλον ὅτι ἐβαρύνθη τις
τὰ γνωστὰ πράγματα, παρὰ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ ἰδῇ νέα.

*

Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι διὰ νὰ κάμουν καλὸν εἰς τὸν πλη-
σιον ἐξώδουον τὸ τέταρτον ἀφ' ὅσα ἐξοδεύουν διὰ νὰ κά-
μουν κακὸν εἰς ἑαυτούς, δὲν θὰ ὑπῆρχον πένητες εἰς
τὸν κόσμον.

*

Αἱ γνώμαι τῶν ἐπιμόνων ἀνθρώπων ὁμοιάζουν μὲ
καρφιά — ὅσον τὰς κτυπῆς, τόσον βαθύτερα χάνονται.

Ο κωμικός εξυρισμένος, έρρυτιδωμένος μαρμαίρει επί τής σκηνής εφαινετο ως γηράσαν χαμίνιον ή δ' έτερος ήθοποιός εφερεν υποδήματα εκ πανίου κοντά, χωρίς να διαφαινηται το ελάχι στον ίχνος περιπαθίων. Ο Δελομπέλ ανήγγειλεν αυτούς πομπωδώς από τής θύρας, άλλ' ή θεά του Ρίσλερ ήμπόδισε τήν παρουσίαν.

— Φράντζ!.. Φράντζ μου!.. ανέκραξεν ή γηραιός ήθοποιός με φωνήν μελοδραματικήν ανυψών σπασμωδικώς τās χείρας. Έίτα μετά μακρόν και έμφαντικόν έναγκαλισμόν παρουσίασε τούς συνδαιτυμόνας προς άλλήλους:

— Ο κύριος Ροβρικάρ, εκ του θεάτρου του Μιέτζ.

— Ο κύριος Σανδεζών, εκ του θεάτρου τής Άγγέρας.

— Ο κ. Φράντζ Ρίπλερ, μηχανικός.

Και όπως τήν επρόφερον ή κ. Δελομπέλ, ή λέξις μηχανικός απέκτα εις τὸ στόμα του σοβαρῶς διαστάσεις.

Η Ποθητή έμόρφασεν ιδούσα τούς φίλους του πατρός της. Θα ήτο τῶσον εὐμορφα αν έμενε μόνη ή οικογένεια εν παρομοία ήμέρα! Άλλ' ή μέγας ανήρ περιεφρόνει τὰ τοιαύτα. Μετά κάπου ήδυνήθη να ελαφρώση τὰ πλήρη θυλάκια του. Έξήγαγε κατ' αρχάς ένα εξαίρετον πλακούντιον (διά τās κυρίας), λησμονών ότι αυτός πρό πάντων τὸ υπεργάπα' έπειτα ένεφανίσθη εις άστακός, κατόπιν δέ εις άλλάς τής Άρλης, κάστανα σακχαρόπηκτα, και πρωτόλεια κεραιών!

Ένώ ή ήθοποιός του θεάτρου τής Άγγέρας ένθουσιών ανύψου τὸ περιλαίμιον άοράτου υποκαμισου, ή δέ κωμικός έλεγεν άστειρόμῶν τινα μετά χειρονομίας λησμονηθείσης ήδη από δεκαετίας υπό τῶν Παρισινών, ή Ποθητή ανέλογίζετο μετά τρόμου τὸ δεινόν έλλειμα όπερ τὸ άυτοσχέδιον έκείνο συμπόσιον έμελλε να δημιουργήση εις τās πενιχράς προσόδους τής έβδομάδας, ή δέ κυρία Δελομπέλ πολυμέριμος ανεστάτου τὸ άφοφυλάκιον ήπως ανεύρη τὸν έπαρκή αριθμόν τῶν επιτραπέζιων σκευῶν.

Τὸ δειπνον υπήρξεν εὐθυμότατον. Οί δύο ήθοποιοί κατεβρόχιζόν τὰ φαγητὰ προς έκραν ευχαρίστησιν του Δελομπέλ, όστις ήμῶ μετ' αὐτῶν ανεπόλει τās καλαιάς αναμνήσεις του θεατρικοῦ των σταδίου. Οὐδέν μάλλον πένθιμον αὐτῶν! Ωμοιάζον προς σύνολον άποτελούμενον εκ συντριμμάτων ικριών, εξ έσθισμένων φανῶν, εκ σωροῦ σκευῶν και εργαλείων θεατρικῶν σητοβρώτων και τεθρυμματισμένων.

Αλοῦντες ιδιαιτέρων τινά γλώσσαν οικείαν αὐτοῖς, χιδαίαν, άποτεινόμενοι προς άλλήλους εις δεύτερον ένικόν πρόσωπον, ανεμνήσκοντο τῶν αναριθμητῶν αὐτῶν επιτυχιῶν διότι και οί τρεῖς κατὰ τὸ λέγειν των είχαν έπευφημηθῆ,

είχον λάβει πολυπληθεῖς στεφάνους, είχαν περιεχθῆ θρικμβαυτικῶς ύφ' όλοκλήρου του πληθυσμοῦ διαφόρων πόλεων.

Και ένῶ συνωμιλουν, έρωγον ένταυτῶ ήπως τρώγουσιν οί ήθοποιοί επί τής σκηνής, έστραμμένον έχοντες, ένῶ κάθονται, τὸ σώμα κατὰ τὰ τρία τέταρτα, τὸ δέ πρόσωπον εξ ήλοκλήρου προς τὸ κοινόν, με τήν επίπλαστον σπουδήν τῶν συνδαιτυμόνων του θεάτρου έμπροσθεν δειπνου εκ ναστοχάρτου, με τήν επιτήδευσιν έκείνην του τρώγειν και λαλεῖν έναλλάξ, του έμποιεῖν έντύπωσιν διά τής εξεζητημένης τοποθετήσεως του ποτηρίου ή τής προσεγγίσεως τής έδρας των, του εκφράζειν τὸ ένδικέρον, τήν εκπληξιν, τήν χαράν, τὸν τρόμον, τὸ θάμβος διά του δεξιου χειρισμοῦ μαχαιρίου ή περονίου. Η κυρία Δελομπέλ τούς ήκουε μειδιῶσα. Σύζυγος ήθοποιου από τριακονταετίας είχεν άποκτήσει κατ' ανάγκην συνήθειαν εις τούς παραδόξους έκείνους τής συμπεριφοράς τρόπους.

Μία ήμως έκρα τής τραπέζης εύρισκετο άποκεχωρισμένη του λοιποῦ τῶν συνδαιτυμόνων ώσει διά νεφέλης έμποδιζούσης να φθάνωσιν έως έκεί αι άστειότητες, οί ήχηροί γέλωτες, αι κουχισιολογία. Ο Φράντζ και ή Ποθητή συνωμιλουν ταπεινῆ τῆ φωνῆ οὐδέν ακούοντες εκ τῶν περι αὐτούς λεγομένων. Γεγονότα τής παιδικῆς των ήλικίας, ανέκδοτα τής συνοικίας, ήλόκληρον παρελθόν άόριστον, έχον άξίαν μόνον ένεκα τής ταυτότητος τῶν εξεγεγραμμένων αναμνήσεων, εκ του λάμποντος εις τούς όφθαλμούς των ήμοίου σπινθῆρος, άπετέλουν τὸ θέμα τής τρυφεράς των συνδιαλέξεως.

Άίφνης ή νεφέλη διεσχίσθη και ή φοβερά φωνή του Δελομπέλ διέκοψε τήν συνδιάλεξιν των.

— Δέν είδες τὸν αδελφόν σου; ήρώτησε τὸν Φράντζ, διά να μή φανῆ ότι δέν προσείχε και εις αὐτόν... οὔτε τήν σύζυγόν του δέν είδες;... "Α! θα τήν εύρης μια κυρά!.. Θα ιδῆς, φίλε μου, πολυτέλειαν και σίκα! αὐτὸ μόνον σοῦ λέγω. Έχουν μίαν ωραίαν έπαυλιν εις τήν Άνιέρην... Έκεί πέραν εἶνε και ή οικογένεια Σέβη... "Ολα αὐτὰ, φίλε μου, μάς άπεμάκρυναν. "Οταν κανεις γείνη πλούσιος περιφρονεί τούς συντρόφους... Οὔτε λόγον πλέον δέν μάς λέγουν, οὔτε μάς επισκέπτονται. Έγώ, έννοεις, ότι δι' αὐτὰ άδιαφορῶ, άλλ' εἶνε τῆ αληθεία προσβλητικόν δι' αὐτὰς τās κυρίας..."

— Ω, κατέρα, εἶπε μετά σπουδῆς ή Ποθητή, γνωρίζεις πολὺ καλά ότι ήμεῖς έχομε πολὺ τήν Σιδωνίαν και δέν μνησικακοῦμεν.

Ο ήθοποιός κατήνεγκεν όργίλιος σφοδρῶν πυγμῶν επί τής τραπέζης.

— Αί! και δι' αὐτὸ εἶσα εἶσα έχετε άδικον... Πρέπει τις να μνησικακῆ κατ' έκείνων οτινες

προσπαθοῦν να τὸν προσβάλουν, να τὸν ταπεινώσουν...

Έδυσφόρει άκόμη διά τήν έρνησιν τῶν άπαιτουμένων διά τὰ θεατρικά του σχέδια κεφαλήτων και δέν άπέκρυπτε τήν έχθροπάθειάν του.

— Άν εἴξευρες, έλεγε προς τὸν Φράντζ, χν εἴξευρες τί σκατάλη γίνεται έκεί μέσα!.. Σοῦ προξενεί οίκτον... Και τίποτε δέν γίνεται σωστόν και με σκοπόν. Έγώ ήπου σοῦ ήμιλῶ εἴχητῆσα από τὸν αδελφόν σου εν μικρόν ποσόν δια να εξασφαλίσω τὸ μέλλον μου και διά ν' άποκτήση και αὐτός σημαντικῶς ώφελείας... Και ζυτός μου ήονήθη καθερά και εξάστερα!.. Αί βέβαια... ή κυρία, βλέπεις, εἶνε πολὺ άπαιτητική. Πηγαινει με τὸ άλογον, πηγαινει εις τās ιπποδρομίας με τήν άμαξάν και ιδηγει τὸν σύζυγόν της ήπως και τὸ άμαξάκι της εις τήν λεωφόρον τής Άνιέρης... Μεταξὺ μας σοῦ λέγω ότι δέν πιστεύω να εἶνε εύτυχῆς έκείνος ή καυμένος ή Ρίπλερ... Η γυνίκα αὐτῆ του κάμνει χίλιας ιστορίας!..

Ο πρώην ήθοποιός επεράτωσε τὸν λόγον του καμῶνιν εκφραστικῶς τούς όφθαλμούς προς τούς δύο συναδέλφους του, επί στιγμῆν δέ έγένετο μεταξὺ αὐτῶν ανταλλαγῆ χειρονομιῶν, μορφασμῶν, επιφανημάτων και πάσης τής μιμητῆς τῶν υπαινιγμῶν.

Ο Φράντζ κατεπτοήθη. Άκουσίως αὐτοῦ ή φοβερά βεβαίως επήρχετο πανταχόθεν. Ο Σιγισμῶνδος ελάλησεν αὐτῶ με τὸν τρόπον του χαρακτηρός του. Ο Δελομπέλ με τὸν ιδικόν του τρόπον. Τὸ δέ εξαχόμενον ήτο εν και τὸ αὐτό.

Εὐτυχῶς τὸ δειπνον έληγεν. Οί τρεῖς ήθοποιοί ήγέρθησαν εκ τής τραπέζης και μετέβησαν εις τὸ ζυποπωλείον τής υδοῦ Βλονδέλ. Ο Φράντζ έμεινε μετά τῶν δύο γυναικῶν.

Βλέπουσα αὐτόν πλησίον της προσηνῆ και φιλόστοργον ή Ποθητή ήσθάνθη αίφνης μεγάλην όρμην εύγνωμοσύνης προς τήν Σιδωνίαν. Έσυλλογίσθη ότι ήπως ήποτε εις τήν μαγαθυμίαν έκείνης ώφειλε τήν εικονικήν τούλάχιστον έκείνην εύδαιμονίαν και ή λογισμός οὔτος τὸν ένειθάρρυνεν ήπως υπερασπίση τήν πρώην της φίλην.

— Να σας εἰπῶ, κυρία Φράντζ, δέν πρέπει να πιστεύετε ότι σας εἶπεν ή πατήρ μου περι τής ύμφοης σας... Πάντοτε ή πατήρ μου ή καυμένος εἶνε κομμάτι υπερβολικός... Έγώ γνωρίζω πολὺ καλά ότι ή Σιδωνία εἶνε άνίκανος να πράξη τὰ κακά διά τὰ όποια τήν κατηγοροῦν. Εἶμαι βεβαία ότι ή καρδιά της δέν ήλλαξε και ότι αγαπᾶ πάντοτε τούς φίλους της, αν και κάπως τούς παραμελεῖ. Αὐτὰ έχει ή βίος! Άποχωρίζεται κανεις χωρίς να θέλη... Δέν εἶνε αληθεία, κυρία Φράντζ;

Πόσον εύμορφον τήν εύρισκεν ένῶ ελάλει τοι-

ουτοτρόπως! Οὐδέποτε είχε παρατηρήσει τῶσον τὰ λεπτὰ χαρακτηριστικά, τήν άριστοκρατικήν χροιάν του προσώπου της, ότι δέ άπήλλε τήν έσπέρην έκείνην συγκινηθεῖς εκ του ένδιαφέροντος μεθ' οἱ ή νεανίς υπερέσπισε τήν Σιδωνίαν, εξ ήλων αὐτῶν τῶν θαλακτικῶν γυναικείων λόγων δι' ὧν εδικοιολόγει τήν σιγήν και τήν άπομάκρυνσιν τής φίλης της, ή Φράντζ Ρίπλερ ανέλογίζετο μετά τινος αισθήματος εγωιστικῆς και άπλοικῆς εύαρεσκείας ότι ή νεανίς έκείνη τὸν ήγάπησεν, ότι τὸν ήγάπα ήπως άκόμη και του έφύλακτεν εις τὸ βάθος τής καρδίας της θερμῆν και προφυλαγμένην τήν θέσιν, εις ήν προθύμως τις επιστρέφει ως εις καταφύγιον μετά τās όδύνας του βίου.

Όλην τήν νύκτα έντός του παλαιου δωματίου του, διατελῶν εισέτι υπό τὸ κράτος τής εκ του ταξειδίου ζάλης και λιανίζόμενος εκ τής ταλαντεύσεως, εκ του κρότου τῶν κυμάτων και του σφοδροῦ άνέμου του παραμένοντος και μετά τὸ πέρας μακρῶν διάπλων, ώνειρεύθη τούς χρόνους τής νεανικῆς του ήλικίας, τήν μικράν Σέβη, τήν Ποθητήν Δελομπέλ, τὰ παιγνιδιά των, τās εργασίας των, τήν Κεντρικήν Σχολήν, ήςτινος ή όγκώδης οικοδομή έκείτο σιωπηλή και σκυθρωπή έκεί πλησίον, εις τās ζοφεράς δδούς του Έλους.

Έίτα τήν πρωίαν, ότι τὸ φῶς καταπίπτον εκ τῶν άνευ παραπειτασμάτων παραθύρων ήνόχλει τούς όφθαλμούς του εξεγειρον εν αὐτῶ τὸ αίσθημα του καθήκοντος και τῶν φροντιδων τής ήμέρας, ώνειρεύθη πάλιν ότι ήτο ή ώρα και ήν έπρεπε να μεταβῆ εις τὸ σχολεῖον και ότι ή αδελφός του πριν πορευθῆ εις τὸ εργοστάσιον διήνοιγε τήν θύραν του δωματίου και εφώναζε προς αὐτόν:

— Έλα, έλα! σήκω, όκνηρέ!

Η φιλόστοργος αὐτῆ φωνῆ πολὺ ζωηρά και πολὺ πραγματικῆ οὔσα τῶν έκαμε ν' άνοιξη δια μίας τούς όφθαλμούς.

Ο Ρίπλερ ήτο έρθιος πλησίον τής κλίνης του αναμμένων τήν έγερσίν του μετ' άξιεράστου μειδιάματος και μετά τινος συγκινησεως. Άπόδειξίς δέ ότι ήτο πράγματι ή Ρίπλερ ήτο ότι εν τῆ υπερβολικῆ αὐτοῦ χαρᾶ ότι επανέβλεπε τὸν αδελφόν του Φράντζ δέν εύρισκεν άλλο να εἴπη ειμή τήν συνήθη φράσιν του:

— Εἶμαι εύχαριστημένος!.. εἶμαι εύχαριστημένος!

Καίτοι ή ήμέρα έκείνη ήτο Κυριακή, ή Ρίπλερ οὐχ ήττον κατὰ τήν συνήθειάν του μετέβη εις τὸ εργοστάσιον ήπως έπωφελούμενος τής επικρατούσης αὐτόθι σιγῆς και ήσυχίας εργασθῆ επί τής μηχανῆς του. Άρα ως έφύασεν έμαθε παρα τὸν Άχιλλέως ότι ή αδελφός του άφικόμενος κατέλυσεν εις τήν όδόν Μπράκ και προσ-

έδραμεν εκεί φαειρός, εκπληγτόμενος και δυσ-
 ανασχετών ήπασσούν διότι δέν είδοποιήθη έγ-
 καιρότερον και πρό πάντων διότι ο Φράντζ
 τόν έστέρησε τής ευχαριστήσεως του να τόν
 υποδεχθή κατ'όλην πρώτην τής επανόδου έσπέ-
 ραν. Η δυσάρεσκεια αυτή έξεδηλούτο ανά πά-
 σαν στιγμήν εις τήν άσυνάρτητον ήμιλίαν του,
 έν ή πάντα όσα ήθελε να είπη απέμενον άτελή,
 διακοπτόμενα παρά παντοίων έρωτήσεων, και
 παραφόρων έπιφωνημάτων χαράς και στοργής.
 Ο Φράντζ έδικαιολογήθη προβαλών τήν κόπω-
 σιν του και τήν ευχαρίστησιν ήν ήσθάνθη επα-
 νευρών τό πρώτον του διωμάτιον.

— Καλά, καλά, έλεγεν ο Ρίσελερ, αλλά τώ-
 ρα δέν σε άφίνω πλέον... θά έλθης εις Άνιέρ-
 ρην άμέσως... Σήμερα παίρνω και έγώ άδειαν...
 Ένωσείς ότι δέν δύναμαι πλέον να έργασθώ άφο-
 υ ήλθεσ έσύ... Πάσον θά έκπλαγθ ή γυναίκα
 μου... και πόσον θά ευχαριστηθ ή Τόσον συγνά
 ήμιλοῦμεν περί σου... Τί εύτυχία! τί εύτυχία!..

Και ο άγαθός άνήρ ήγαλλία, έγίνετο φλύα-
 ρος αυτός ο τόσο σιωπηλός, έθαύμαζε τόν
 Φράντζ, τόν εύρισκε μεγάλο. Έν τούτοις ο μα-
 θητής τής Κεντρικής Σχολής ήτο ήδη ύψηλός
 τό άνάστημα και ότε είχεν άνχωρήσει μόνον
 τά χαρακτηριστικά του προσώπου του άπέκτη-
 σαν ζωηροτέρην έκφρασιν και οι ώμοί του ηύ-
 ρύνθησαν, ύπήρχε δέ μεγάλη διαφορά μεταξύ
 του ύψηλού νεανίου τήν όψιν έχοντος ιεροσπου-
 δαστού όστις είχεν απέλθει πρό δύο έτών εις
 Ίσραηλϊαν και τού ώραιού εκείνου ήλιοκαούς
 ταξειδιώτου, του σοβαρού έμα και ήπιου.

Ένώ ο Ρίσελερ τόν παρετήρει ο Φράντζ άφ'
 έτέρου παρετήρει μετ' άκρας προσοχής τόν ά-
 δελφόν του και εύρίσκων αυτόν άπαράλλακτον,
 άπλοκόν ώς πάντοτε, φιλόστοργον, άφρημένον
 ένίστε, έλεγε καθ' έαυτόν:

— Όχι δέν είνε δυνατόν!... δέν έπαυσε να
 είνε τίμιος άνθρωπος!

Αναλογιζόμενος δέ τότε όσα έτόλμησαν να
 υποθέσωσιν, έξωργίζετο έτι μάλλον κατά τής
 γυναικός εκείνης τής διεφθαρμένης και δολίας,
 ήτις ήπάτα τόν σύζυγόν τής τόσο ανισχύ-
 τως και άτιμωρητεί ώστε να κάμνη τους άλλους
 να πιστεύωσιν ότι και αυτός ήτο συνένοχος τής.
 Ω! οσαν φοβεράν εξήγησιν έμελλε να λάβη μετ'
 αυτής! πόσον τραχίως έμελλε να τής ήμιλή-
 ση και να τής είπη: αΚυρία! σάς άπαγορεύω,
 με έννοείτε καλώς; σας άπαγορεύω να άτιμά-
 ζητε τόν άδελφόν μου! »

Ταύτα έσυλλογίζετο καθ' όλον τό διάστημα
 τής όδοϋ, ένώ έβλεπε παρερχόμενα τά ισχνά
 άκόμη δένδρα ένθεν και ένθεν τής σιδηροδρο-
 μικής γραμμής τοί άγίου Γερμανού. Ο Ρίσελερ
 άντεκού αυτού ήρχισε να φλυαρή άδιακόπως.
 Έλάλει περί του έργοστασίου, περί τών υπο-

θέσεών του. Το παρελθόν έτος είχε κερδίσει
 έκκατος τών συνεταίρων ανά τασσαράκοντα χι-
 λιάδας φράγκων, αλλά τό κέρδος θά ήτο πολύ
 μεγαλειότερον έμα ώς ήθελε τεθή εις ένεργειαν ή
 έκτυπωτική μηχανή. «Μία μηχανή άγαπητέ
 μου Φράντζ, περίστροφος και δωδεκάγωνος, δυ-
 ναμένη να ενεργή διά μιάς μόνης στροφής του
 τροχού τήν έκτύπωσιν σχεδίου από δώδεκα μέ-
 χρι δεκαπέντε χρωμάτων, έρυθρού επί ροδίνου,
 πρασίνου βαθείος επί πρασίνου άνοικτού, χωρίς
 συγχυσιν, χωρίς άπορρόφωσιν, χωρίς τό έν ση-
 μείον να βλάψη τό άλλο ή τό έν χρώμα να έξου-
 δετερώση ή ν' άπορροφήση τό άλλο... Κατα-
 λαμβάνεις, άδελφούλη μου;... Μία μηχανή
 ή ήποία θά είνε καλλιτέχνις, ώς να ήτο άνθρω-
 πος... Θά είνε άληθής επανάστασις εις τήν
 εργασίαν του χρωματιστού χαρτου »

— Άλλά, ήρώτα ο Φράντζ, μετά τινος άνη-
 συχίας, τήν εύρες αυτήν τήν έκτυπωτικήν
 μηχανήν, ή καταγίνεσαι άκόμη εις τήν έφεύ-
 ρεσίν τής;

— Τήν εύρον και τήν παραεύρον!... Αύριον
 θά σου δείξω όλα μου τά σχέδια. Έφεύρον μά-
 λιστα ταύτοχρόνως και ένα αυτόματικόν κρε-
 μαστήρα διά να χρωματίζεται τό χαρτί εις τας
 βάθδους του ξεραντηρίου. Τήν προσεχ ή έβδο-
 μάδα θά καθήσω εις τό σπίτι μας, ύψηλά εις
 τό ύπερθον μόνος και θά κατασκευάσω μυστη-
 ριωδώς τήν πρώτην μηχανήν μου ιδιοχείρως.
 Πρέπει έντός τριών μηνών να λάβωμεν και τά
 διπλώματα του προνομίου και να έργάζεται ή
 μηχανή... Θά ιδής, άγαπητέ μου Φράντζ, θά
 κάμωμεν με αυτήν τήν τύχην μας όλοι!...
 Φαντάσου πόσην ευχαρίστησιν θά αισθανθώ αν
 δυνηθώ ν' άνταποδώσω εις τους Φρομών μέρος
 του καλού τό όποιον μου έκαμαν... Ά! τί
 να σου είπώ, ο Θεός με ήξίωσε να γείνω εύ-
 τυχής!

Και ήρχισεν άπαριθμών τας εύτυχίας του.
 Η Σιδωνία ήτο πλάσμα άγαθώτατον, γυνή
 άξίερχστος, ήτις περιποιεί τιμήν εις αυτόν. Εί-
 χον κατοικίαν λαμπράν. Είχον σχέσιν με τόν
 έλεκτόν κόσμον. Η σύζυγός του έψαλλον ώσαν
 άηδόνι χάρις εις τήν τόσο έκφραστικήν μέθο-
 δον τής κυρίας Δόθσων... Λαμπρά γυνή και
 αυτή ή κυρία Δόθσων!... Έν μόνον έλύπει
 τόν άγαθόν Ρίσελερ, ή μεταξύ αυτού και του
 Σιγισμούνδου ανεξήγητος ψυχρότης. Ο Φράντζ
 βεβαίως θά τόν έβούθει όπως διαφωτίση αυτό
 τό μυστήριο.

— Ω, ναι, θά σε βοηθήσω, άδελφί μου.
 άπήντα ο Φράντζ με τους όδόντας συνεσφιγγό-
 νους και τό έρύθημα τής όργής άνήρχετο εις τό
 μέτωπόν του επί τή ιδέα ότι είχε καταστή
 πρός κερών ύποπτος ή ειλικρίνεια εκείνη και
 ή έντιμότης του χαρακτήρος ήτις εύρίσκετο έμ-

προσθέν του λαλούτα τήν άπροκάλυπτον και
 άφελή τής γλώσσας. Έυτυχώς είχεν ήδη φθάσει
 αυτός, ο τιμωρός, όστις έμελλε να θέση όλα τά
 πράγματα έν τάξει.

Έν τούτοις επήλθει εις τήν έν Άνιέρη
 έπαυλιν, ήν ο Φράντζ μακρόθεν έγνώρισεν χά-
 ρις εις τήν ιδιόρρυθμον κλίμακά τής έν είδει
 πυργίσκου στίλβοντος εις τών καινουργών και
 κυμαζόντων στιστολίθων. Έφάνη αυτό ή επίτη-
 δες κτισθείσα διά τήν Σιδωνίαν, ώς κλωδός
 καταλληλος διά τό πτηνόν εκείνο τό έργον τόσο
 ιδιότροπον και έπίδεικτικόν πτέρωμα.

Η έπαυλις ήτο δίωροφος, έφαινοντο δέ μα-
 κρόθεν εκ του σιδηροδρόμου τά παράθυρά τής
 με τά κραπετάματά των τά ύπερραμμένα διά
 ροδοχρόου ύφάσματος άστράπτοντα έν τή μέση
 χλοερύ κήπου, ένθα διεκρίνετο στίλβουσα ύπερ-
 μεγέθους σφαίρα εξ άγγλικού μετάλλου.

Ο ποταμός έρρεε πλησίον, περιέσπιν έν έχον
 άκόμη τήν όψιν, πεπληρωμένος εξ άλύσεων εκ
 παραπηγμάτων λουτρών, εξ όγκωδών σακαφών,
 σείων κατά πάσαν αυτού έλαφράν κυμάτωσιν
 πληθύν έλαφροτάτων μικρών λέμβων, προσδα-
 μένον παρά τόν λιμενίσκον, ών τά νεωστί ανα-
 γεγραμμένα έπίδεικτικά όνόματα κατακλυπτε
 κόνις άνθρώπων. Άπό τών παραθύρων τής ή
 Σιδωνία ήδύνατο να βλέπη τά παρά τας όχθας
 έστιατόρια, σιωπηλά καθ' όλην τήν έβδομάδα,
 πλήρη κατά τήν Κυριακήν ποικίλου και θορυ-
 βώδους πλήθους ού ο εύθυμος θόρυβος ανεμί-
 γνυτο με τόν βαρύν κρότον τών κωπών και από
 άμφοτέρως τας όχθας άνερχόμενος συνηνούτο
 ύπεράνω του ποταμού με τό βούμα εκείνο τών
 κρότων, τών κραυγών, τών προσκλήσεων, τών
 γελώτων, τών άσμάτων, όπερ κατά τας έορτα-
 σίμους ήμέρας άνέρχεται και κατέρχεται άδιά-
 κόπον επί έκτάσεως μήκους δέκα λευγών παρά
 τόν Σηκουάνα.

Τας λοιπάς ήμέρας τής εβδομάδος έφαινοντο
 περιπλανώμενοι άνδρες τετραχηλισμένοι, όκη-
 ροί, άεργοί, ή έργάται φέροντες εύρείς πέλους εκ
 χονδρού άχύρου, όξείς τήν κορυφήν και μάλλινα
 υποκάμισα, γυναικες καθήμεναι επί τής τετρε-
 μίνης γλώης, άδρανείς, με τό ρεμβόν βλέμμα
 τών βοσκουσών άγελάδων. Πάντες οι πλανώδιοι
 έμποροι, οι όργανοποιάκται, οι άρπισται, οι πλά-
 νητες σχινοβάται, έσταμάτων εκεί ως εις περι-
 χωρον. Η παραποτάμιος όδός ήτο πάντοτε
 πλήρης εξ αυτών, οι δέ περ' αυτήν οικίσκοι
 ήνοίγοντο έμα τή προσεγγίσει των και εφαι-
 νοντο εις τά παράθυρα λευκοί γυναικείοι χιτώ-
 νες κακώς ήρμωσμένοι και κόμαι έν άταξία και
 όκηρά τις κωποσύριγξ αίονει έπισκοπούσα ως
 έπιθυμητήν άνάμνησιν τών έγγύς κειμένων Πα-
 ρισίων τας πλανήτιδας αυτές χυδαίας δια-
 σκεδάσεις.

Τό έν γένει θέαμα ήτο θλιβερόν και άηδές.

Η μόλις φυσμένη γλώη έκιτρίνιζεν υπό τά
 βήματα. Ο κονιορτός ήτο μέλας και έν τούτοις
 κατ'όλην Πάμπτην αί έταίραι τής άνωτέρας
 περιώπης διήρχοντο εκείθεν διευθυνόμεναι εις
 τήν Λέσχην μετά μεγάλης σπουδής έντός τών
 εύθραύστων άμαξίων των τών οδηγουμένων υπό
 θανεικών ήνιόχων. Ταύτα πάντα ήρεσαν εις τήν
 έμμανή εκείνην Παρισινήν, τήν Σιδωνίαν. Άλ-
 λως τε κατά τήν παιδικήν αυτής ήλικίαν ή
 μικρά Σέβη είχεν άκούσει πολυς να γίνεται
 λόγος περί τής Άνιέρης παρά του ένδόξου Δε-
 λουμπέλ, όστις έπόθει να έχη εις τά μέρη εκείνα,
 όπως τόσο άλλοι ήθσοποιοί, ένα οικίσκον, μίαν
 γωνίαν έξοχής, εις τήν ήπειαν να επιστρέφη διά
 τών άμαξοστοιχιών τής ήμισσίας μετά τό με-
 συνύκτιον μετά τήν λήξιν τών θεατρικών πα-
 ραστάσεων.

(Έπεται συνέχεια.)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

Οι πολλοί τών ανθρώπων όλίγον ένδιαφέρο-
 νται διά τας θεωρίας, κρίνουν δέ έν γένει περί
 τής σπουδαιότητος έπιστήμης τινός εκ των πρα-
 κτικών άποτελεσμάτων. εις ε κατέληξεν αυτή
 και τής άμέσου ύφελείας τήν όποιαν εξ αυτής
 δύναται να συναγάγωσιν. Ένεκα τούτου εισί
 προδιατεθειμένοι να υποδεχθώσι καλώς τους
 επαγγελλόμενους τόν γνώστην του μέλλοντος
 να έπικρατήση καιρού διά χρονιάς περιόδους
 κατά τό μάλλον ή ήττον μακράς. Συγχέοντες
 εκουσίως ή άκουσίως τήν μετεωρολογίαν μετά
 τής άστρονομίας, και γνωρίζοντες εκ πείρας δι-
 τά ήμερολόγια όρίζουσιν άκριβώς τήν χρονολο-
 γίαν, καθ' ήν τελεσθήσονται τά διάφορα ουρ-
 νια φαινόμενα, άγονται εις προλήψεις καθ' ες
 συγγέουσι τά ουράνια φαινόμενα πρός τά τής
 άτμοσφαιρας, και ζητούσι παρά τής άστρονο-
 μίας να προείπη τόν μέλλοντα να έπικρατήση
 καιρόν. Αί επανειλημμέναι διαψύσεις τας όποιας
 ύφίστανται παραβαλλόντες τήν πραγματικότητα
 πρός τας προφητείας τών ήμερολογίων, δέν τα-
 ράσσουσιν αυτούς ποσώς, και διατηρούσι μετ'
 έπιμελείας τήν πίστιν αυτών εις τας έπιδράσεις
 τής σελήνης επί τής άτμοσφαιρας, και εις τας
 προρήσεις τών Καζαμιών.

Δι' όλίγους, δι' εκείνους μόνον ίσως, οίτινες
 έμελέτησαν τά εύμεταβλητότατα φαινόμενα,
 ών θέατρον είνε ή κινητή άτμοσφαίρα, είνε όρθόν
 να ύπολογισθώσιν αί δυσκολία του περιπέδου
 προβλήματος τής προγνώσεως του μέλλοντος να
 έπικρατήση καιρού. Έν τούτοις δέν είνε πρό-

βλημα απολύτως ανεπίδεκτον λύσεως, και οι ενήμεροι των προόδων της πρακτικής μεταμορφολογίας γνωρίζουν ότι καταρρώθη ήδη, ίσως εν ασθενεί μέρη, να συνεχίσω συμπεράσματα ενδιαφέροντα. Θα προσπαθήσω να εκθέσω ενταύθα κεφαλαϊωδώς τα συμπεράσματα ταύτα. Αλλά, πρό τούτου, ως τεθή το προς λύσιν πρόβλημα υπό την αληθή αυτού μορφήν.

Οι όμιλούντες περί της προγνώσεως του καιρού, ζητούν να δοθώσιν αυτοίς ενδείξεις προλέγουσαι τον καιρόν διά χρονικάς περιόδους μακράς και μάλιστα να δρισθῆ ἢ μέλλουσα κατάσταση της ατμοσφαιρικής δια τοιαύτας περιόδους. Δέν ἀρκεί δηλαδή αν προγνωσθῆ ποῖος καιρός θά επικρατήσῃ σήμερον ἢ αὔριον, αν ὁ καιρός ἢ κακός καιρός ἔστις ὑφίσταται νῦν θά διατηρηθῆ ἢ θά παύσῃ προσεχώς· ἀλλά ζητούν να γνωσθῆ ἐτι ὅποιον χαρακτηρισθῆ θά ἔχῃ ὀλόκληρος ἢ τρέχουσα ἐποχὴ τοῦ ἔτους, ἢ ποῖον θά ἔχουσιν αἱ ἄλλαι ἐποχαί. Τὸ θέρος δηλαδή θά εἶνε θερμόν, θά εἶνε βροχερόν ἢ ξηρόν; Ὁ χειμὼν θά εἶνε γλυκύς ἢ ὄχι; Βίς τοιαύτας ἀπαιτήσεις βεβαίως δέν δύναται ἡ ἐπιστήμη νά ἐπαρκέσῃ. Ἄλλως και ἐάν ἦτο δυνατόν νά δοθῆ κατάλληλος ἀπόκρισις εἰς τινὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐρωτήσεων, θά ἔμενεν ἐτι νά δρισθῆ διά ποῖαν ἔκτασιν της χώρας λέγεται ἡ πρόγνωσις αὐτή. Πρόκειται περί προρρήσεως ἀφορώσης χώρον περιωρισμένον, ὀλόκληρον ἢ πειρον, ἢ μέρος αὐτῆς; Ἐννοοῦμεν δὲ καλῶς ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον εἶνε ἀληθές διά μίαν χώραν, δέν εἶνε ἀναγκαῖον διά τήν πησιόχωρον ὅτι ἐκεῖνο ἔπερ προλέγεται διά τήν Πελοπόννησον, δέν εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον διά τήν Στερεάν Ἑλλάδα, και ὅτι πρέπει ἐτι νά χωρίζωμεν τὰς χώρας της δυτικῆς Ἑλλάδος ἀπό τῶν της Ἀνατολικῆς. Ἄς ἐξετάσωμεν νῦν διαδοχικῶς πάσας ταύτας τὰς περιστάσεις, και ἄς ἴδωμεν τί ἡ ἐπιστήμη ἐπιτρέπει ἡμῖν νά συμπεράνωμεν περί ἐκάστης αὐτῶν.

Δέν εἶνε ἀνάγκη μακρῶν σκέψεων διά νά ἐνοήσωμεν ὅτι τὸ πρόβλημα της προγνώσεως τοῦ καιροῦ διά δεδομένην ἡμέραν και δι' ὀρισμένον τόπον δέν θά λυθῆ ποτέ. Τοιαύτη ἀξίωσις θά ἡμοιάζῃ πρὸς τήν ἀξίωσιν της προγνώσεως τοῦ μεγέθους τῶν κυμάτων τοῦ Ὠκεανοῦ ἐν μέλλουση τρικυμῆ και ἐν ὀρισμένη ἡμέρα. Ἄλλως ὅμως θά εἶχε τὸ πρᾶγμα, ἐάν ἠρκοῦμεθα νά ζητήσωμεν ὅποια θά ἦτο ἡ πιθανὴ κατάσταση της ατμοσφαιρικής δια τινὰ ἡμέραν ἢ δια τήν ἐπομένην, σπριζόμενοι ἐπὶ συγχρόνων ἐνδείξεων, συμπεραίνοντες δηλαδή ἐκ της καταστάσεως τοῦ οὐρανοῦ και της θέας τῶν νεφῶν. Οἱ διερχόμενοι τὸ πλεῖστον της ζωῆς των ἐν τῷ ἐλευ-

θέρῳ ἀέρι, οἱ ναυτικοὶ και γεωργοί, διδαχθέντες ἐκ πολυχρονίων παρατηρήσεων, δύνανται, ἀνευ της βοήθειας ἐπιστημονικοῦ τίνος ὄργανου, νά συναγάγωσιν ἐνδείξεις ἐξαίρέτους. Ἴδου προγνωστικά τινὰ τοῦ καιροῦ τοιοῦτω τρόπῳ συναχθέντα.

Ἡ ὄψις τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ τήν ἀνατολήν και δύσιν τοῦ ἡλίου, παρέχει πολλάκις χαρακτηριστικά γνωρίσματα τοῦ προσεχοῦς καιροῦ. Ἐάν ὁ οὐρανός εἶνε καθαρός και ὁ ἥλιος λαμπρός, ἢ ἐάν τὰ νέφη θά καλύπτουσιν αὐτόν διαλύονται ἄμα τῇ ἀνατολῇ αὐτοῦ ὑπάρχει πιθανότης καλῆς ἡμέρας. Ἀπ' ἐναντίας, προλέγεται βροχή, ὅταν ὁ οὐρανός εἶνε ἐρυθρός κατὰ τήν ἀνατολήν, πρό της ἐμφανίσεως τοῦ δίσκου τοῦ ἡλίου, και ἡ ἐρυθρότης αὕτη ἐξαφανίζεται κατὰ τήν ἀνατολήν τοῦ ἀστέρος τούτου. Ἐάν αἱ πρώται ἀκτίνες τοῦ φωτός της ἡμέρας φαίνονται ὑπεράνω ζώνης νεφῶν, προαγγέλλεται ἄνεμος καλός δὲ καιρός ἐάν αἱ ἀκτίνες φαίνονται εἰς τὸν ὄριζοντα. Ὁ καλός καιρός της ἐπαύριον προγνωρίζεται, ἐάν ὁ ἥλιος δὴν ἐν τῷ μέσῳ οὐρανοῦ διαυγούς, χρώματος ῥόδου ἢ πορτοκαλίου. Ἐάν τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸν ὄριζοντα εἶνε πολὺ ἐρυθρόν, ἢ κίτρινον λαμπρόν, προαγγέλλεται ἄνεμος βροχῆ δὲ, ἐάν εἶνε κίτρινον ἀνοιχτόν, ἢ ὁ ἥλιος δὴν ὀπισθεν παραπετάσματος ἐκ νεφῶν πυκνῶν, ἐνῶ ὁ ὄριζων κατὰ τήν ἀνατολήν ἔχει χρῶμα πορφυροῦν ἢ χαλκοῦν.

Ἡ ἔκτακτος διαφάνεια της ατμοσφαιρας, ἣτις ἐπιτρέπει νά βλέπωμεν μετὰ μεγάλης εὐκρινείας τὰ ἀπομακρυσμένα ἡμῶν ἀντικείμενα, εἶνε ἐνδείξις προλέγουσα τήν βροχῆν, ἐάν αὕτη συμπίπτῃ μετὰ θερμοκρασίας ὑψηλῆς. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἡ ατμοσφαῖρα εἶνε πολὺ ὑγρᾶ, ὑπερπλήρης ἀτμῶν ἐν διαλύσει τελείᾳ, τοὺς ὀποίους νυκτερινὴ ψύξις ἢ πνοὴ ἀνέμου ψυχροῦ δύναται νά κατακορμηθῇ. Συνήθως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ της βροχῆς προηγείται πυκνὴ ὁμίχλη και σκοτεινότης διαδέχεται ἀποτόμως τήν μεγάλην διαύγειαν της ατμοσφαιρας.

Μετὰ καλὸν καιρόν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥτον διαρκῆ, τὰ πρώτα συμπτώματα τὰ προαγγέλλοντα τήν μεταβολὴν αὐτοῦ, εἶνε ἡ ἐμφάνις μικρῶν λευκῶν νεφῶν τὰ ὅποια διακρίνονται ἐν τῇ μετεωρολογίᾳ διά τοῦ ὀνόματος cirrus, φαίνονται δὲ συνιστάμενα ἐκ νημάτων διασταυρουμένων. Τὰ νέφη ταῦτα, σχηματιζόμενα ἐκ κρυστάλλων πάγου, ἴστανται εἰς μεγάλα ὕψη ἐν τῇ ατμοσφαιρᾷ. Ὅσον δὲ μᾶλλον φαίνονται ἀνυψούμενα και ἀπομακρυνόμενα, τόσον ἡ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ ἦν προλέγουσι θά ἐπέλθῃ βραδεία μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀξιοσημειωτος. Τὴν νύκτα, τὰ νέφη ταῦτα διακρίνονται μετὰ δυσκολίας και δέν ἀποκρύπτουσιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν τοὺς μικροτάτους ἀστέρας. Πρὸς ταῦτοις

εἶνε ταῦτα πρόδρομοὶ τῶν τρικυμῶν. (Ὅταν ὁ κακός καιρός προσεγγίξῃ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, τὰ νέφη ταῦτα τελευταία ἐξαφανίζονται, ἢ ἐξαφανίσις δὲ αὐτῶν εἶνε ἀσφαλῆς πρόρρησις τοῦ καλοῦ καιροῦ.

Συμπληρούμεν τὰς εἰδήσεις ταύτας τὰς ἱππίας πολυχρόνιοι παρατηρήσεις τῶν ναυτικῶν ἐπιστηματοποιῶσαν, δι' ἐκείνων τὰς ἱππίας ὁ Fitz Roy ἐν τῷ ὑπὸ τὸν τίτλον Le livre du Temps συγγράμματι αὐτοῦ διδει.

Τὰ ἐλαφρὰ νέφη, λέγει, ὡν ἡ περιφέρεια δέν διακρίνεται καλῶς προαγγέλλουσι τὸν καλὸν καιρόν ἢ τὰς μετρίας ἐντάσεως αὔρας· νέφη παχέα ὡν ἡ περιφέρεια ἀκριβῶς διακρίνεται, προαγγέλλουσι ἄνεμον οὐρανός βαθῆς κυανοῦ χρώματος και σκοτεινοῦ προαγγέλλει ἄνεμον οὐρανός διαυγῆς και λαμπρός δεικνύει τὸν καλὸν καιρόν. Ὅσον τὰ νέφη φαίνονται μᾶλλον ἐλαφρὰ και εὐκίνητα, τόσον ὀλιγώτερον πρέπει νά περιμενῶμεν ἄνεμον ὅσον εἰσὶ παχέα, κυλινδρικοῦ σχήματος, ἢ κατακερατωμένα και πρὸς κύματα θαλάσσης ἡμοιάζοντα, τόσον ὁ ἄνεμος θά εἶνε ἰσχυρότερος. Μικρὰ νέφη μελανὰ προλέγουσι βροχῆν. Νέφη ἐλαφρὰ κινούμενα ταχέως κατὰ διεύθυνσιν ἀντίθετον τῶν πυκνῶν ἀθροισμάτων προαγγέλλουσι τὸν ἄνεμον και τήν βροχῆν.

Χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ γλυκὺ, ἐλαφρόν, λεπτόν, μετὰ νεφῶν στήματος εὐκρινούς, δεικνύουσιν ἢ συναδεύουσιν τὸν καλὸν καιρόν. Τὰ ἀσυνήθη χρώματα τοῦ οὐρανοῦ, μετὰ νεφῶν πυκνῶν, περιφερείας ἀποτόμου, δεικνύουσι βροχῆν και πιθανῶς ἄνεμον.

Ἐξετάσατε τὰ νέφη τὰ ὅποια σχηματίζονται εἰς τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ· ἐάν διατηροῦνται ἐκεῖ, αὐξάνοντα ἢ καταπίπτοντα, προαγγέλλουσι βροχῆν· ἐάν ἀνερχόμενα διασκορπίζονται, καλὸν καιρόν. Ἡ ἔκτακτος λάμψις τῶν ἀστέρων, ἢ μικρὰ ἐνσπαις ἢ ἡ φαινόμενη αὐξήσις τῶν πειράτων μηναιοδούς σελήνης, εἰ κύκλοι οἱ περὶ αὐτὴν σχηματιζόμενοι τὰ τμήματα τῶν οὐρανίων τόξων τὰ σχηματιζόμενα ἐπὶ τῶν χειρισμένων νεφῶν, δεικνύουσιν ὅτι ὁ ἄνεμος ὁ πνέων θά αὐξήσῃ κατὰ τήν ἔντασιν και ὅτι θά ἔχωμεν βροχῆν.

Εἰς τὰ σημεῖα τὰ προλέγοντα τὸν καιρόν τὰ συναγόμενα ἐξ ἐνδείξεων τοῦ οὐρανοῦ ἢ ἐκ τῶν ἀστέρων, δύναμεθα νά συνδυάσωμεν τὰς προγνώσεις τὰς ὅποιας μᾶς παρέχουσι τὰ φυτὰ και ἔνιστε τὰ ζῶα, τῶν ὀποίων ἢ συμπεριφορὰ μεταβάλλεται εἰς τὰς μεγάλας μεταβολὰς της ατμοσφαιρας. Ἀλλὰ ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων δύναται νά ἐκτιμῆσῃ καλῶς τήν σημασίαν τῶν τοιοῦτου εἶδους ἐνδείξεων. Εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν

συναγόμενα συμπεράσματα δέν πρέπει νά ἀποδίδωμεν μεγάλην σημασίαν και γενικότητα, τήν ὅποιαν ἀναμφιβόλως δέν ἔχουσιν. Ἐάν δέν δύνανται νά χρησιμεύουσιν ἐνίστε, χρησιμεύουσι δι' ἐκείνους ὅστινες μανθάνουσι τήν σημασίαν αὐτῶν. Ἐχουσι δηλαδή ἀξίαν τινὰ αἱ ἐνδείξεις αὐταὶ δια τὸς ἀνθρώπους ἐκείνους τῶν ὀποίων τήν ἡξυδέρκειαν ἀνέπτυσαν μακρὰ και πολυχρόνιοι παρατηρήσεις.

Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.
Κοινητὸς τῶν μεθυστικῶν

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ

ΛΙΠΗΜΑ

Βίμαι, μοι εἶπεν ὁ ταγματάρχης Σαῖν-Ζενί, της αὐτῆς γνώμης με τήν ὠραίαν ἐκείνην κυρίαν, ἣτις τρέγουσα καλὸν καρπὸν, ἀνέκραξε: Κρίμα νά μὴν εἶναι και αὐτὸ ἀμαρτία! Ἰπάρχουσι τινόντι αἰσθήματα τὰ ὅποια δέν ἔχουν ὅλην των τήν γλυκύτητα, εἰμὴ μόνον ὅταν ἀναμιγνύεται με αὐτὰ γεύσις τρόπον τινὰ ἀπηγορευμένου καρποῦ αἱ ἀπολαύσεις τότε διατηροῦσι δέν ἡξυέρω ποῖαν γλυκειαν ἄμα και πικρὰν ἀνάμνησιν, ἣτις διπλασιάζει τὸ θέλητρον των.

Τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1871 εἰς μίαν τῶν τελευταίων μαχῶν αἰτινες συνέβησαν περὶ τοῦ Μάνς, ἐπληρώθη βραδῶς εἰς τὸν ὤμον. Μὲ ἔφεραν εἰς Τουρ και με διεύθυναν πρὸς φορητὸν νοσοκομεῖον ἐγκαθιδρυμένον ἐν τῷ οἴκῳ τῶν Ἀδελφῶν της Ἑλπίδος. Ἐν τῷ κέντρῳ της γραφικῆς ἐκείνης και ἡσυχου συνοικίας ἣτις ἐκτείνεται ὀπισθεν τῶν μοναστηρίων τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ εἶναι κατοικία σοβαρὰ και εἰσὶν ἐπὶ ὀνώδης, κειμένη μετὰξὺ αὐλῆς και κήπου και χωριζομένη της ὁδοῦ δι' ὕψηλοῦ τοίχου ὅπου φύονται ἐλξόται ἐντὸς τῶν ἀμακρωμένων τοίτων. Ἡ μητρόπολις τοῦ ἀγίου Γατιανοῦ ἡ κειμένη πλησίον, ἐπεκτείνει τήν μεγάλην της σκιάν ἐπὶ της μονῆς ταύτης, ὅπου διαρκῶς ἀκούονται κωδωνοκραυαίαι μινυόμεναι με τὰς τραχείας κραυγὰς τῶν κορωνῶν τῶν φωλευουσῶν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν πύργων.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας, ζαλισμένος ἀπὸ ἰσχυρὸν πυρετόν, δέν εἶχον καθαρὰν τήν συνείδησιν τῶν περὶ ἐμὲ συμβαινόντων. Εἰς τοὺς ἐπιτάλας μου ἔβλεπον ἀρίστους μορφὰς μαύρας συγχεσμένας ἐνώπιον τῶν θολῶν ὀφθαλμῶν μου, ἠσθανόμην χεῖρας πολὺ μαλακὰς σπριζούσας τήν κεφαλὴν μου ἐπὶ τοῦ προσκεφάλου και ψίθυρον ὑφασμάτων ἐλαφρῶν ὡς βόμβον πετρύγων. Ἀφοῦ ὅμως ὁ πυρετός ἤλαττώθη και τὸ πνεῦμα μου ἀνέλαβε τήν διαύγειάν του, τὸ πρῶτον τὸ ὅποιον διέκρινα μίαν πραιάν ἐξυπνήσας ἦτο θελατικὴ μορφή νέας καλογραίας φερουῆς κάλυμμα λευκὸν και κλινοῦσης ἐπ' ἐμοῦ μετὰ φιλοστόργου μερίμνης.

Ήτο αυτή ή μοναχή ή ορισθείσα διά τήν φύλαξίν μου· ώνομάζετο αδελφή Άλεξία, ή ήτο είκοσι τεσσαράκον έτών και εξαίρετως ωραιή. Λευκόν πρόσωπον ώσειδές και λεπτοφύεις, όφθαλμοί μεγάλοι με τό χρώμα τής κλιματίδος, ής λεπτή με τά πτερυγία εύκίνητα, στόμα έκφράζον εύφυϊάν, τού όποίου τό ανώτερον χείλος έφερε μικρόν χυόν. Υπό τάς πλατείας μαύρας χειρίδας αί λεπταί και μυλακαί χείρες της διηυθέτουσι τά σκεπάσματα με υπερακριθείς προφυλαξεις, και οι λογοι της ήσαν μαλακώτεροι ακόμη τών χειρών της. Μοί απήνθυσεν έρωτήσεις με μητρικήν οικειότητα, εις τάς όποιās απήντων με δειλόν άμηχανίαν ήν συνήθως δέν έχω. Ειναι πάντοτε κάτι τι έννοηχλητικώτατον δι' ένν άνθρωπον τού κόσμου νέον και όλίγον μάταιον ή νοσηλεύεται από νεαράν γυναικα, εις τήν όποιαν είναι ήναγκασμένος να δείχθη με τήν θλιβεράν και άηδην παραστασιν τών ανθρωπίων ασθενειών. Άλλ' ή αδελφή Άλεξία εξέτελει τό έργον της με τόσην εύφυϊάν και εύδιαθεσίαν, ώστε επί τέλους υπερισχυσε τής ψευδούς μου αιδούς, και δέν είχαν πλέον καμμίαν ως προς τοτο στενοχωρίαν.

Άμα ήρχισα να τρώγω, αυτή μόνη έπεμελείτο τά της τροφής μου. Μοί έφερε μικράς μερίδας όρεκτικās, παρεσκευασμένας με τήν θαυμασίαν εκείνην μαγειρικήν δεξιότητα τής όποιās αί καλογραΐαι κατέχουσι τό μυστήριον. Διά να νικήση τήν άταραξίαν μου έπένοι τόσον λεπτόγευστα έδέσματα, ώστε αυτόν τόν περιφημον γαστρονόμον Βριλλιά-Σαβαρέν ήθελον καθηδύνει, ένθυσούμαι ιδίως κύπελλον με θερμόν γάλα εν ώ είχε γείνει έγγυμα νεπίων των όποιων ή γεύσις ήτο νοστιμιωτάτη, απένευεν άρωμα έννοίξιος γλυκύτατον και, γεύόμενος τό άρωματώδες εκείνο γάλα, ένόμιζον ότι άνίπνεον τήν πνοήν αυτήν τής νεότητος τής αδελφής Άλεξίας.

Τής τό είπον μίαν τών ήμερών γελών, και οι λογοι μου έφερον επί του λευκού προσώπου της έν ρόδινον χρώμα όμοιον προς τό χρώμα τών άνθών τής άμυγδαλής. Καθόσον ανέλαμβανον δυνάμεις, ώμιλούμεν περισσότερο εν τώ στενώ θαλάμω, τόν όποιον κατείχον τώρα μόνος. Πύρ ήπιον υπεθάλπτο εν τή έστία, έκαστατε δε άκτις ήλίου διήρχετο τό παράθυρον και έθιγε τά παραπετάσματα τής κλίνης μου, και μακράν ήκούομεν τόν ήχον κώδωνος έκκλησίας. Η αδελφή Άλεξία με ήρώτα περί του γενεθλίου τόπου μου, περί του πολέμου, περί τών μαχών εις τάς όποιās παρευρίθην· έγώ τήν ήρώτων περί τής παιδικής της ήλικίας, περί τών λόγων οι όποιοι τήν έφερον να κλεισθη εις ήλικίαν δεκαοκτώ έτών εις τά τείχη του μοναστηρίου. Ήτο από τό Τουρ και είχεν άνατραφή εν τή

μονή τών Λευκών Δεσποινών· ή μητέρα της είχεν αποθάνει πρό πολλού, ή πατήρ της είχε ξανα-σπανδρευθη, ή δε μητριά της είχε καταπτήσει άφορήτον τήν εν τή πατρική οικία διαμονήν. Τότε εν μέρει εκ πείσματος, εν μέρει εκ κλίσεως, εισήλθεν ως δοκιμος εις τάς Άδελφάς τής Ήλπίδος.

Διά μέσου όμοις τών έμπιστευτικών αυτών εκμυστηρεύσεων και τών εύλαθών διαχύσεων της μοί έφαίνετο ότι διέκρινα άόριστόν τινα πόθον τής κοσμικής εκείνης ζωής τήν όποιαν μόλις είχε δειδει. Ένίοτε εισώπα, και υπό τάς πλατείας πτυχάς του μαύρου έπιστηθίου της ένόμιζον ότι άνεκαλυπτον κίνησιν του παρθενικού στόθους της εξ άναστεναγμού καταστυλλομένου. — Η άνταλλαγή αυτή τών έντυπώσεων, ή άμοιβία αυτή έμπιστοσύνη ήτις μες έφερον άμοιβίους να διηγούμεθα άμοιβίως τήν ιστορίαν του βίου μας, άποκαθίσταν μεταξύ ήμών βαθμύδον οικειότητα εύχάριστον. Δέν ειζεύρω άκριβώς τί συνέβαιναν εν αυτή, άλλ' έγώ ήσθάνομην έμαυτόν λίαν συγκινούμενον, λίαν ταραττόμενον όταν με έπλησίαζε. Δις ή τρις τά βλέμματά μας συννητήθησαν και συννούμενα προς Άλληλα, παρήγαγον εν έμοι ταράχην, ήτις δέν έμεινε βεβκίως άπαρατήρητος. Μίαν έσπέραν μάλιστα, μετά όμιλίαν μάλλον οικείαν, ένώ μία τών χειρών τής μοναχής εξήταζε τάς πτυχάς του έφαπλώματός μου, δέν ήδυνήθην να άντιστῶ εις τόν πειρασμόν να λάθω τήν λευκήν και άπαλήν εκείνην χείρα, και ένόμισα ότι ήσθάνθην έλαφράν θλίψιν άποκρινόμενην εις τήν ιδικήν μου.

Τούτο διήρκεσε μόλις δευτερόλεπτον. Η αδελφή Άλεξία άπεμακρύνθη βραδέως και εις τό σκιερόν φώς του λυκαυγούς, ένόμισα ότι διέκρινα άόριστως τήν μελανήν σκιάν της γονυπετή ένώπιον άγάλματος τής Παρθένου Έδέετο χαμηλοφώνως, και ήκουον τόν γλυκύν ψιθυρισμόν τών λατινικών λέξεων τών λιτανειών: *Maria stella, foederis Arca, Turis eburnea*. Αυτό με έναννούριζε και επί τέλους άπεκοιμήθην. Έβλεπον κατ' όναρ τήν αδελφήν Άλεξίαν και, δέν ήξεύρω αν ήτο όνειρον ή πραγματικότητα, επί στιγμήν τινα ένόμισα ότι ήσθάνθην επί του μετώπου μου, εις τήν άρχήν του ύπνου, μυστηριώδη θωπείαν, κάτι τι όμοιον προς τήν ύφυγον και δειλόν έντύπωσιν δύο χειλέων μαλακών...

Τή επαύριον ήτε εξύπνησα εύτυχής ότι θα έπανιδω τήν αδελφήν Άλεξίαν, ειδον εις τό προσκέφαλόν μου, αδελφήν τήν όποιαν δέν έγνώριζον και ή όποια κατ' ούδέν ώμοίαζε προς τήν θελτικόν νοσοκόμον μου. Τήν ήρώτησα αν αυτή δέν θα ήρχετο έντός τής ήμέρας· άλλά μόνην απάντησιν έλαβον μίαν κίνησιν τής κεφαλής με όφθαλμούς ύψωμένους προς τόν ούρανόν,

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ Θ'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ

Μεταξύ τών παραστάτων εις τοūs γάμους του διαδόχου Κωνσταντίνου ύψηλών ξένων άριθμείται και ό εκ πατρός πάππος αυτού βασιλεύς τής Δανίας, Χριστιανός Θ' άνήλθεν εις τόν θρόνον τήν 3/18 Νοεμβρίου 1863 διαδεχθείς τόν άτεκνον αδελφόν του Φρειδερίκον Ζ'. Άγει νυν τό έβδομηκοστόν πρώτον έτος τής ήλικίας του, είνε δ' έτι ζωήρος και άκματος. Ένωμφεύθη τήν γερμανίδα πριγκίπισσαν Λουίζαν εξ Έσσης Καστέλης, κατ' εν έτος προεωτέραν αυτού, τῷ 1842. Απέκτησε δε πολλά τέκνα, τά όποία εξαίρετικώς ήνόησαν ή τύχη. Ο δευτερότοκος υιός αυτού Γεώργιος εκλήθη να βασιλεύη εις τόν Έλληνικόν θρόνον, δύο δ' εκ τών θυγατέρων του έγενοντο σύζυγοι διαδόχων μεγάλων θρόνων, ή μείν του νυν αυτοκράτορος τής Ρωσίας, ή δε του πριγκίπου τής Ουαλλίας.

Άλλ' εν τώ δημοσίῳ βίῳ ο βασιλεύς Χριστιανός δέν υπήρξε τόσον εύτυχής όσον εν τώ ιδιωτικῷ. Άμα ανέλθων εις τόν θρόνον ήναγκάσθη να κατέλθη εις άνισον άγώνα προς τά γερμανικά κράτη άμυνόμενος υπέρ τής άκεραιότητος του βασιλείου του. Έκ του άγώνος εκείνου εξήλθεν έντίμως ήττημένος, άπόλεσας τά δουκάτα του Σλέσσιχ και Όλστάν, άτινα προσητήθησαν εις τήν Γερμανικήν δημοκρατίαν.

Μετά τήν συμφοράν ταύτην ο βασιλεύς Χριστιανός έστρεψεν όλην του τήν προσοχήν εις τήν επί τά κρείττω διαρρυθμίαν τών εσωτερικών και τών έξωτερικών τής Δανίας. Έξεπόνησε νέον σύνταγμα και αναδιοργάνωσε τόν στρατόν και τό ναυτικόν, επώλησε δε εις τήν Άμερικανικήν Συμπολιτείαν μεμακρυσμένας θανακας κτήσεις ών ή διοίκισις ήτο άσύμφορος. Είργασθη δε πάση δυνάμει υπέρ τής έμπορικής και βιομηχανικής προόδου του κράτους του, υπέρ τής αναπτόξεως τής συγκοινωνίας και τής διαδδσεως τής παιδείας.

Διά τών άκαμάτων αυτου άνεργειών ο βασιλεύς Χριστιανός συνετέλεσε τά μέγιστα εις τήν σημερινήν εύημερίαν και άκμήν του Δανικού έθνους.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Ο διάδοχος του σουηδικου θρόνου κυνηγών εσχάτως μικρού δειν έγένετο θυμα τής αδειότητος αλλου κυνηγού, του όποίου τό όπλον έκπυροσφάτησεν έπληξε κατάστηθα τόν διάδοχον. Εύτυχώς εσωθη ούτος χάρις εις τόν χονδρότατον κυνηγετικόν έπενδυτήν, ον εφορει.

Τόση μεγάλη είνε από τινος ή εξ Αιγύπτου εξαγωγή μομιών, ώστε δέν υπάρχει πλέον ζήτησις. Πάντα τά μουσεια και τά πενήχρτερα έπρομηθεύθησαν τοιαύτας, εξέπεσε δε ή τιμή των σημερον εις βλθμόν άπιστευτόν· διά 425 φράγκων δύναται τις ν' αγοράση μομίαν κάλλιστα διατηρουμένην και ήλικίας όχι νεωτέρας τών 5000 έτών.

ως εάν μοι έλεγε: Δέν ήξεύρω τίποτε. Άπό τήν νέαν ταύτην νοσοκόμον δέν ήδυνήθην άλλο τι να λάθω ή απαντήσεις άνευ σημασίας, και ούδέποτε καθ' όλον τόν έπίλοιπον χρόνον τής άναρρώσεώς μου ή αδελφή Άλεξία άνεπαύνη εν τώ θαλάμω μου. Άντ' αυτης από τής ήμέρας εκείνης είχαν καθ' έσπεραν τήν έπίσκεψιν τής ήγουμένης, άξιολόγου έκατοντούτιδος γυναικός πολυ νοήμονος ήτις είχε ζήσει εις τόν κόσμον και ή όποια ταχώς με συνεπαθήσει...

Συνωμίλουν μετ' αυτης μετ' εύλαθούς έλευθερίας, και ποτε, ώφελούμενος από στιγμήν τινα διαχύσεως, τήν ήρώτησα αν ή αδελφή Άλεξία είχαν άναχωρήσει και διατι τόσον αποτόμως έστερήθην τήν νοσηλείαν της.

Κύριε, μοι άπεκρίθη αί αδελφαί μας με θεωρούν ως τήν πνευματικήν των μητέρα και όλίγον ακόμη ως τήν διευθύντριαν τών ψυχών των. Η αδελφή Άλεξία μου ήνοιξε τήν καρδίαν της, και διά τήν σωτηρίαν της ένόμισα ότι έπρεπε να τήν άπομακρύνω... Έφυγε από τό Τουρ... Καλήν νύκτα, κύριε! καλόν ύπνον...

Και διά να μή τήν έρωτήσω περισσότερο με άφήκε. Μετά τινας ήμέρας, αφού άνέρρωσα έντελώς, άπεφάσισα να μεταβώ εις τό σύνταγμα μου. Έπήγα πρώτον ν' άποχαιρετίσω τήν ήγουμένην και να τήν εύχαριστήσω· ένώ δε προσέκλινα έξερχόμενος, έλαβεν εκείνη από του εύκτηρίου της λεπτόν άργυρόν μετάλλιον και τείνουςά μοι αυτό:

Ίδού, κύριε, μοι είπε, τό μετάλλιον αυτό εύλογήθη ύποσχεθήτέ μου ότι πάντοτε θα τό φέρετε επάνω σας...

Υπεσχέθην, εύχαρίστησα πάλιν και άνεχώρησα. Άφου εξήλθον εξήτασα τό μετάλλιον· επί τής μιάς των όψεων ένόμισα ότι διέκρινα χαρακτῆρας τοūs όποίους γλυφίς αδειξία είχε χαραξει επί του μετάλλου, και μεταμειρισθείς φακόν, άνέγνων τυφόντι τάς δύο αυτάς λέξεις α' Άδελφή Άλεξία».

Δέν επανείδον πλέον τήν θελτικόν εκείνην αδελφήν, άλλ' όσον και αν ήμαι άπιστος, φέρω πάντοτε πιστώς τό μετάλλιον της.

André Theuriot [Μετάφρασις.]

Ο γάμος ώμοιάζει με τό παράσημα: Έφ' όσον είνε τις άπαρασημοφόρητος φωνάζει κατ' εκείνων οι ύποιοι τά φορούν άμα λάβη και αυτός, κρεμνῶ τό παράσημόν του και καμαρώνει.

Ο Θεός έπλασε τήν γυναίκα — ήμείς έπλάσαμεν τήν Κούρα. Η Έδα θα μες έφαίνετο σημερον πρότυχος, χονδροειδής, ήλιθία. Ούτε ο μικρότερος όφιος θα κατέδεχετο να τήν άπατήση· ούτε θα έλάμβανε κανείς τόν κόπον να τής προσφέρη μήλα.

— Ἐν Γενούῃ ἱερεὺς τις ἐκάλεισεν ἕτερον συνάδελφόν του εἰς μονομαχίαν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οὗτος ἐσυκοφάντει αὐτὸν διαδίδων ὅτι πρὸ τῆς ἱεροτελεστίας πίνει συκολάταν καὶ διαπράττει ἄλλας παρτυπίας. Ὁ προσβληθεὶς ἔστειλεν ὡς μάρτυράς του δύο ἄλλους ἱερεῖς. Ἀγνωστον ἂν ἐγένετο ἡ μονομαχία καὶ ὅποσον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν.

— Ἐπωλήθη ἐσχάτως ἐν Λονδίῳ ἀντὶ 1500 φράγκων δέσμη παιγνίσχαρτων μοναδικῆ εἰς τὸ εἶδος τῆς. Ἐὰ παιγνίσχαρτα ταῦτα ἐπιλοτεχνήθησαν τὸν παρελθόντα αἰῶνα καὶ περιέχουσι σχεδιάσματα καὶ εἰκόνας ἀναφερομένας εἰς τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τῆς Ἀγγλίας Ἀννης. Ἡ δάμα κούπα εἶνε αὐτὴ ἡ Ἄννα, ὃ δὲ ῥήγας κούπα εἶνε ὁ πρίγκηψ Γεώργιος τῆς Δανίας ἡ δάμα καρρὼ εἶνε ἡ βασίλισσα τῆς Δανίας ἡ δάμα σπαθὶ εἶνε ἡ πριγκήπισσα τῆς Πρωσίας, καὶ ἡ δάμα μπαστοῦνι ἡ πριγκήπισσα Ἄννα τῆς Ρωσίας.

— Ὑποδηματοποιὸς τις ἐν Γουίγγη εὗρε παράδοξον ἐνθύμημα τοῦ ποιητοῦ Χάινε ἐν τῷ οἴκῳ του τὸ ἐνθύμημα τοῦτο εἶνε αὐτόγραφος ὑπογραφή τοῦ μεγάλου ποιητοῦ κεχαραγμένη... ἐπὶ μιάς ὑέλου παλαιοῦ παραθύρου ἐν εἴτει 1820. Ὁ φιλόμουσος ὑποδηματοποιὸς ἀπέσπασε τὸ εὐθρυστον αὐτόγραφον καὶ ἐδώρησε τοῦτο εἰς τὸ μουσεῖον τῆς πόλεως.

— Εἰς τὸν ὄμιλον τῶν ἐστατημένων συγγραφέων προστίθενται δύο ἔτι: Ὁ Σάχης τῆς Περσίας δημοσιεύων τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τοῦ εἰς Εὐρώπην ταξιδίου, καὶ ὁ πρῶην βασιλεὺς τῆς Σερβίας Μιλόανος ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον «Κόμης τοῦ Γακόδα» ἐκδίδων εἰς τρεῖς τόμους γαλλιστὶ τὰς ἰδικὰς του ἐντυπώσεις ἐκ τῆς διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἱερσάβλυμα ἐκδρομῆς του.

— Κατὰ δημοσιευθεῖσαν σημείωσιν τῶν εἰσπράξεων τοῦ ἐν Νέα Ὑόρκη γερμανικοῦ μελοδράματος κατὰ τὴν θεατρικὴν περίοδον 1888—89 αἱ μᾶλλον προσοδαφάραι πικρατάσεις ὑπῆρξαν αἱ τῶν βαγνεσιῶν ἔργων, ὑπὲρ πάσας δὲ αἱ τοῦ «Χρυσοῦ τοῦ Γήνευ» ἐννέα θεατρικαὶ ἐσπερίδες, εἰς ὧν εἰσπράχθησαν 31 χιλ. δολλάρια.

— Ἰδρύθη ἐν Λονδίῳ μετοχικὴ Ἐταιρία σκοπὸν ἔχουσα ν' ἀποκτήσῃ τὸ μονοπώλιον τοῦ ἄρτου. Πρὸς τοῦτο δὲ διαπραγματεύεται τὴν ἀγορὰν 277 ἀρτοποιείων. Ἀλλὰ τὰ κεφάλαιά τῆς εἶνε τόσον μεγάλα, ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀρτοποιείων τούτων διαθέτει τόσα ὅσα ἀρκοῦσι πρὸς λειτουργίαν αὐτῶν.

— Ἡ Ἐφημερίς τοῦ Πεκίνου ἐγκραυμμένη ἐπὶ τῇ χιλιετῇ ἡλικίᾳ τῆς, ἣν συνεπλήρωσεν ἐσχάτως, ἀναγράφει πρὸς ἴδιαν τῆς τιμὴν ὅτι ἐκ τῶν κατὰ καιροῦς συντακτῶν τῆς 1900 ἔχουσιν ἀποκεφαλισθῆ.

— Εἰς ξυλόστρωτον ὁδὸν τῶν Παρισίων συνέβη ἐσχάτως τὸ ἐξῆς παράδοξον φαινόμενον ἠδὲ μὲν ἐφθάνον αἱ ἀμαξῆς εἰς τι σημεῖον οἱ ἵπποι ἀνετινάσσοντο, ἀφηνιάζον. Μικροῦ δεῖν συνέβησαν καὶ δυστυχήματα καὶ ἡ ἀστυνομία διέκοψε τὴν κυκλοφορίαν. Γενομένης δ' ἐπιτοπίου ἐρένης εὐρέθη ὅτι αἱ ἵπποι ἠλεκτρίζοντο πατοῦντες ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ ξύλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐκκενωθῆ ῥεῦμα ἠλεκτρικὸν ἐξ ἀποκοπέντου σύρματος ἠλεκτρικοῦ φανοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΔΩΔΕΚΑ ΕΤΩΝ ΥΠΝΟΣ

Ἐν κωμοπόλει τινὶ τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας ἀγρονόμος ὀνόματι Ἑρμανν Ἄρμς κοιμᾶται μέχρι σήμερον σχεδὸν ἀδιακόπως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1877. Ἄλλοτε ἔπαθεν ἐκ πυρετῶν, μόλις δ' ἀναρρώσας ὑπέκυψεν εἰς ὑπνον τριῶν ἐτῶν. Ἐξύπνησε μίαν πρώϊαν πολὺ καλὰ καὶ μετέθη εἰς τὸν θερισμόν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐνύσταξε πάλιν καὶ ἐκοιμήθη ἄλλα τρία ἔτη. Ἐξυπνᾷ ἐκ νέου ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, εἶτα δὲ πίπτει πάλιν εἰς τὸν βαθὺν καὶ ἀτελεύτητον αὐτὸν ὑπνον, ὅστις διακόπτεται μόνον ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ ἐνάστην. Οἱ ἰατροὶ ἐδοκίμασαν πᾶν εἶδος φαρμάκου, κινίνην, στρυγγίνην — ἀλλ' εἰς μάτην. Οἱ δύο υἱοὶ τοῦ κοιμωμένου βλέποντες παρατεινομένην ἐπὶ ἔτη τὴν θλιβεράν αὐτὴν κατάστασιν τοῦ πατρὸς ἀπηγγονίσθησαν ὃ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. Ἀλλ' αἱ σωματικαὶ καὶ πνευματικαὶ δυνάμεις τοῦ πάσχοντος ἔχουσιν ἐξασθενήσῃ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὐδὲ ἠνυῆσε τῶν δύο υἱῶν του τὴν ἐξαράνησιν. Κεῖται ὡς πτώμα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς καὶ παρ' αὐτῷ ἀγρυπνεῖ ἡ ταλαίπωρος σύζυγος μὴ καταλείπουσα οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸ προσκεφάλαιόν του.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἱγνηρτικὴ δικαιολογία.

Ἡ κυρία: Εὐλογημένη Κατερίνα, δὲν σου φθάνει ἕνα κερὶ γιὰ νὰ πλέκῃς τὴν κάλτσα σου παρὰ κατὶς δύο; ...

Ἡ ὑπηρέτρια: Δὲν καίω δύο, κυρία ἕνα ἦτον καὶ τὶ ἄποψι 'ς τὴ μέση.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἡ χώνευσις παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ.

Πόσον ἐσφαλμένοι γινώματι ἐπικρατοῦσι παρὰ τοῖς πολλοῖς περὶ τῶν διαφορῶν τροφίμων καὶ τῆς εὐκόλου ἢ δυσκόλου χωνεύσεως αὐτῶν ἀποδεικνύει ἡ ἐξῆς σημείωσις γενομένη ὑπὸ διακεκριμένου γάλλου ἐπιστήμονος ἐπὶ τῇ βίβσει μακρῶν καὶ ἀσφαλῶν παρατηρήσεων καὶ ὀρίζουσα πόσον χρόνον μένει ἐκάστη τῶν πρὸς τροφήν χρησίμων ὑλῶν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ στομάχῳ:

Ἡ ὄρυζα 1 ὥραν, οἱ πλείστοι τῶν ἰχθύων 1 1/2 ὥραν, τὸ βρασμένον γάλα καὶ τὰ ὠμά αὐγά 2 ὥρας, τὰ τηγανητὰ αὐγά καὶ τὸ ἀβραστον γάλα 2 ὥρας καὶ 45', τὰ βραστὰ αὐγά 3 ὥρας, ὁ ἄρτος, τὸ βόειον κρέας ψητόν, ὁ τυρὸς 3 1/2 ὥρας, πουλαρικὰ βραστὰ 3 1/2 ὥρας καὶ ψητὰ 4 ὥρας, τὸ βόειον πάχος 5 ὥρας καὶ 40'. Ὅλων δὲ τούτων ταχύτερον χωνεύουσι τὰ διάφορα ὄσπρια. Οἱ ἀνωτέρω ἀριθμοὶ δὲν εἶνε οἱ αὐτοὶ διὰ πάντα ἀνθρώπων ὀρίζουσι μόνον τὸν μέσον βρον, ποικίλλουσι δὲ ὀλίγον κατὰ κρᾶσεις, ὥρας τοῦ ἔτους καὶ ἄλλας περιστάσεις ἐσωτερικὰς ἢ ἐξωτερικὰς. Ἀλλ' ἡ ἀναλογία μένει πάντοτε ἡ αὐτή.